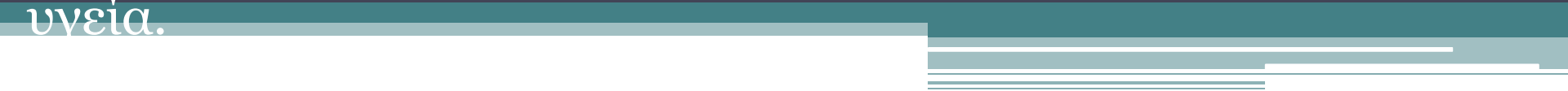

Τί είναι η συμβουλευτική ψυχολογία;

Η «Συμβουλευτική Ψυχολογία» είναι ο εφαρμοσμένος κλάδος της Ψυχολογίας, ο οποίος διευκολύνει την δια βίου προσωπική και διαπροσωπική λειτουργικότητα, εστιάζοντας σε συναισθηματικές, κοινωνικές, επαγγελματικές, εκπαιδευτικές, αναπτυξιακές, καθώς και ανησυχίες που συνδέονται με την υγεία.

Ψυχολογία:

- Λόγος περί Ψυχής:
- **Για τους ξύπνιους υπάρχει ένας και κοινός κόσμος, αλλά ο κάθε κοιμισμένος καταφεύγει στον δικό του κόσμο.**
- **Εδιζησάμην εμεωυτόν.**
- **Ἦθος ἀνθρώπῳ δαίμων.**
- **Οδός ἄνω και οδός κάτω μία.**
- **ψυχῆς πείρατα ἰὼν οὐκ ἀν ἐξεύροιο πάσαν επιπορευόμενος οδόν....**

Ο Προμηθέας: με μία φράση: μισώ όλους τους θεούς. Η ιστορία του αίτου και του Ηρακλή.

Δηλαδή....

- Επικεντρώνεται σε ομαλά και συνήθη αναπτυξιακά ζητήματα αλλά και σε δυσλειτουργικά και ασυνήθη, που σχετίζονται με την ατομική, οικογενειακή, ομαδική ή οργανωτική ανθρώπινη εμπειρία. Βοηθάει ανθρώπους με σωματικές, συναισθηματικές και ψυχικές διαταραχές να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής τους, να εξαλείψουν την δυσφορία και/ή την διαταραχή τους, να επιλύσουν τις κρίσεις που αντιμετωπίζουν και να αυξήσουν την ικανότητά τους να ζήσουν μια πιο λειτουργική ζωή. Θεωρείται ότι προωθεί τη θέσπιση προσωπικών στόχων και προσφέρει θετικά μοντέλα με βάση τα οποία μπορεί κανείς να ενδυναμώσει τα προτερήματά του και να δώσει στον εαυτό του τη δυνατότητα για βέλτιστη λειτουργικότητα και ποιότητα ζωής.

Η Σωκρατική ψυχή.

- Με τη φράση " ουδείς εκών κακός " (παράφραση των ρητών " οὐδ' ἔστι τοῦτο, ὡς ἔοικεν, ἐν ἀνθρώπου φύσει, ἐπὶ ᾧ οἴεται κακὰ εἶναι ἐθέλιν ἰέναι ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν" (Πρωταγόρα 358d) και " οὐ γὰρ ἐκὼν ἁμαρτάνει" (Πολιτεία, 589c), που αποδίδονται στο Σωκράτη από τον Πλάτωνα, και του ρητοῦ "κακὸς μὲν γὰρ ἐκὼν οὐδείς" (Τίμαιος 86d–e), που αποδίδεται στον Τίμαιο από τον Πλάτωνα) εκδηλώνεται η πεποίθηση ὅτι κανένας ἄνθρωπος δεν πράττει το κακό με τη θέλησή του (η ἔννοια της εσωτερικῆς παιδείας).

Η δημιουργία του Ανθρωποκεντρισμού.

- Η δημιουργία του Σωκρατικού Προσώπου: προς+ορώ...
- Η λειτουργία της ενσυναίσθησης.(συν τον άνθρωπο αφυπνίζεται η βούληση) (διάφορο από την ψυχοθεραπεία): Η συζήτηση για την ευβουλία ως το διδακτόν της αρετής (Πλατωνικός Πρωταγόρας).

Άρα:

- Η Συμβουλευτική ψυχολογία στηρίζεται στην έννοια του δημιουργηθέντος προσώπου: **Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον;**
- (Η συμβουλή ως αφύπνιση των ήδη υπάρχουσών δυνάμεων(Τίμαιος: το γαρ ζητεῖν και λαμβάνειν ἀνάμνησις του ὅλου ἐστίν).

Αναφορά στο Λόγο.

- Ο κοινός Λόγος του Ηρακλείτου.
- Ο **Διαφωτισμός** ή **Εποχή του Διαφωτισμού**, γνωστός και ως **Εποχή του (Ορθού) Λόγου**, ήταν ένα πνευματικό και φιλοσοφικό κίνημα που εμφανίστηκε στην Ευρώπη τον 17ο και τον 18ο αιώνα, με παγκόσμιες επιρροές και επιδράσεις. Ο Διαφωτισμός περιλάμβανε μια σειρά ιδεών με επίκεντρο την αξία της ανθρώπινης ευτυχίας, την επιδίωξη της γνώσης που αποκτιέται με τον ορθό λόγο και τα στοιχεία των αισθήσεων, και ιδανικά όπως το φυσικό δίκαιο, η ελευθερία, η πρόοδος, η ανεκτικότητα, η αδελφότητα, η συνταγματική διακυβέρνηση και ο χωρισμός εκκλησίας και κράτους.

Ώστε λοιπόν:

- Το Πρόσωπο:
- Ιδέες (καλό-κακό, ωφέλιμο-βλαβερό, επώδυνο-ανώδυνο).
- Αξίες
- Το τρίγωνο των αξιών: Εγώ η Φύση ο Άλλος.
- Η εσωτερικοποίηση της Φύσης: οι δυνάμεις μου και η πρόοδός μου ως εξέλιξη (η έννοια της εξέλιξης ως ατομική πρόοδος).

Σκοπός...

- Στοχεύει να διευκολύνει καταρχήν τα άτομα να κατανοήσουν και να συμφιλιωθούν με ενδοψυχικά γεγονότα. Κατά συνέπεια οι συμβουλευτικές παρεμβάσεις επικεντρώνονται στην απόκτηση επίγνωσης, στην ανάπτυξη αυτογνωσίας και στη δημιουργία μια αρμονικής σχέσης με τον εαυτό, μέσα από την αναγνώριση και την έκφραση των συναισθημάτων, των αναγκών και των κινήτρων. Παράλληλα όμως, εστιάζεται και στο κοινωνικό πλαίσιο του ατόμου. Οι κοινωνικές, φιλικές, οικογενειακές και εργασιακές σχέσεις βρίσκονται στο επίκεντρο της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και διερευνώνται προκειμένου το άτομο να εδραιώσει αρμονικές σχέσεις με τον περίγυρό του (Woolfe & Dryden, 1996. Woolfe, Strawbridge, Douglas & Dryden, 2010).

Ο Εαυτός μου.

Υπάρχει ένα τέτοιο μέγεθος όπως ο Εαυτός;

- Το πρόβλημα της προσωπικής ταυτότητας:
- Προσωπική ταυτότητα **Αποτελείται από το σύνολο των χαρακτηριστικών ενός ατόμου** που σας επιτρέπει να αναγνωρίσετε τον εαυτό σας ως άτομο διαφορετικό από τους άλλους.
- Η προσωπική ταυτότητα αναφέρεται επίσης **έννοια που έχει κάθε άτομο για τον εαυτό του**; Είναι χτισμένο βάσει του τι αντιλαμβάνεται, γνωρίζει και γνωρίζει κάθε άτομο και τα διακρίνει από τα υπόλοιπα.

Ποιος καθορίζει την προσωπική ταυτότητα:

- Τα βήματα προς την προσωπική ταυτότητα:
- Άρνηση της φυσικής χαρότητας
- Η διά της παιδείας πολιτικοποίηση του ατόμου
- Η αποδοχή διά της νοησιοκρατικής φιλοσοφίας και θρησκείας κοινών ιδεών και αρχών .
- Η έννοια της ατομικής Ηθικής βάσει συλλογικών ιδεών.

Ο ΄Γοργίας και ο Χιούμ.

- ...κάλλιον αδικείσθαι ἢ αδικεῖν
- Ο ιδρυτής του εμπειρισμού (Χιούμ) αρνήθηκε την προσωπική ταυτότητα, ἢ ἔννοια του χαοτικού εαυτού...
- Το δελφικό ρητό: γνῶθι σαυτόν.
- Ο Οδυσσεϊκός και Αχιλλεῖος εαυτός μας. Η ἔννοια του ωραίου ἀλλά μερικού εαυτού.

Τα πολιτικά του Αριστοτέλους.

- Στην 11η και στη 12η ενότητα των «Πολιτικών» ο Αριστοτέλης επισήμανε ότι κάθε κοινωνία έχει ως στόχο της ένα αγαθό και ότι η πόλη-κράτος, που είναι η ανώτερη όλων των άλλων κοινωνιών, στοχεύει στο ανώτερο από όλα τα αγαθά, την ευδαιμονία, η οποία επιτυγχάνεται μέσω της αυτάρκειας. Στην ευδαιμονία, όμως, της πόλης δεν συμβάλλουν το ίδιο όλα τα πολιτεύματα. Έτσι, λοιπόν, ορθά πολιτεύματα θεωρεί αυτά που στοχεύουν στο συμφέρον του συνόλου των πολιτών, στο κοινό συμφέρον και, συνεπώς, στην ευδαιμονία όλων, ενώ «παρεκκλίσεις» (από τα ορθά) όσα πολιτεύματα αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση του συμφέροντος μόνο των προσώπων που ασκούν την εξουσία, όσα κι αν είναι αυτά στον αριθμό.
- Οι δύο εαυτοί μας: ο πολιτικός και ο φυσικός εαυτός μας.

Αντιφών: ο αν-αρχικός Σοφιστής.

- «Φύσει πάντα πάντες ομοίως πεφύκαμεν και βάρβαροι και Έλληνες ... αναπνέομέν τε γαρ εις τον αέρα άπαντες κατά το στόμα και τας ρίνας και εσθίομεν χερσίν άπαντες.»
- «Τα περισσότερα από τα πράγματα που είναι νομικώς επιτρεπτά, είναι [παρ' όλα αυτά] ... εχθρικά προς τη φύση. Με νόμους έχει καθορισθεί το τι θα πρέπει να βλέπουν τα μάτια και τι δεν θα πρέπει να βλέπουν, το τι θα πρέπει να ακούν τα αυτιά και τι όχι, το τι θα πρέπει να λέει η γλώσσα και τι όχι, το τι θα πρέπει να πράττουν τα χέρια και τι όχι... Και για τον νου το τι θα πρέπει να επιθυμεί και τι όχι.
- Ο καθορισμός τα του πολιτικού αντι-φυσικού ανθρώπου.

Ερώτηση 1^η.

- Ποια συμβουλή θα δίνετε στον Εαυτό σας,
- Ποια συμβουλή θα αναμένετε για τον Εαυτό σας.

Οι τομείς της συμβουλευτικής ψυχολογίας...

- Οι τομείς απασχόλησης των συμβουλευτικών ψυχολόγων περιλαμβάνουν:
- κέντρα ψυχικής υγείας
- πανεπιστήμια και άλλα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα
- συμβουλευτικά κέντρα πρόληψης και/ή απεξάρτησης
- συμβουλευτικά κέντρα για κακοποιημένες γυναίκες και για θέματα απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης γυναικών
- ιδρύματα υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών (νοσοκομεία, ιδρύματα περίθαλψης, αποκατάστασης, επανένταξης, κτλ.)
- οργανισμούς, όπως είναι οι τράπεζες
- κρατικές υπηρεσίες όπως είναι οι ένοπλες δυνάμεις, το σωφρονιστικό σύστημα, κ.α.
- ιδιωτικούς οργανισμούς,
- ιδιωτικά ανεξάρτητα πλαίσια (ιδιωτική άσκηση του επαγγέλματος)
- συμβουλευτικά κέντρα δήμων και κοινοτήτων, που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων ατόμων κάθε ηλικίας και την παροχή ψυχολογικής υποστήριξης ιδιαίτερα στις ευπαθείς ομάδες

Ποιες είναι οι δυνάμεις της ψυχής;

- 1.Ανάμνηση
- 2.Νόηση
- 3.Φαντασία
- 4.Ενόραση
- 5.Μνήμη
- 6.Αντίληψη
- 7.Συνείδηση
- 8.Συναίσθηση
- 9.Ταξιθέτηση
- 10.Ενδελέχεια.
- 11.Ενσυναίσθηση.

Άρα...

- Άρα λοιπόν και ουσιαστικά συζητούμε για το πώς η ψυχή θα ενεργοποιήσει όλες αυτές τις υπάρχουσες δυνάμεις. Ας σκεφθούμε ότι:
- Α. Ο άνθρωπος είναι νούς
- ψυχή
- σώμα.
- Το 1^ο βήμα της συμβουλευτικής ψυχολογίας είναι η ενεργοποίηση και η μεταξύ των επικοινωνία όλων των παραπάνω τομέων του ανθρωπίνου προσώπου προκειμένου ο άνθρωπος να οδηγηθεί στην πλήρη αυτοσυνειδητοποίηση των δυνάμεών του και του χαρακτήρα του.

Συνεχίζουμε...

- Ο άνθρωπος ανήκει στην ευρύτερη φύση...
- Τι εννοούμε φύση και πώς την οριοθετούμε;
- Περιβάλλον ενόργανο(ζώα κ.λ.π)
- Περιβάλλον ανόργανο(ουρανός,θάλασσα κ.λ.π)
- Οι δυνατότητές μας επιβίωσης και συμπεριφοράς απέναντι σε αυτά τα περιβάλλοντα που καθορίζουν την ανθρώπινη φύση(σαν σύνολο ιδιοτήτων).

Παραδείγματος χάριν....

- Τι μηνύματα μου μεταβιβάζει η ανόργανη και η ενόργανη φύση; Τον καιρό του παγανισμού οι άνθρωποι ζούσαν σε συνεχή αλληλεπίδραση με το φυσικό περιβάλλον. Ο ουρανός συμβόλιζε το άπειρο (δηλαδή έχουμε πολλές δυνάμεις που αν τις εξωτερικεύσουμε θα καταφέρουμε πολλά) το νερό τη βούληση όπως και η φωτιά (δηλαδή σε κάθε περίπτωση όπως το νερό ποτέ δεν παύει να σταματάει έτσι και εμείς δεν θα πρέπει να τα παρατάμε). Η φύση γύρω μας συμβολίζει την κρυμμένη οντολογική δύναμη που την καθοδηγεί εσωτερικά από τα βάθη του χρόνου.

Τελικά:

- Είμαστε ενιαία προσωπικότητα (με συγκεκριμένες λογικές ιδέες και αξίες) ή
- Ένα αχανές σύνολο φυσικών δυνάμεων οι οποίες κινούνται βάσει επί του θυμού (επιθυμίας): το πρόβλημα του διπολισμού μέσα από την μάχη νύκτας και ημέρας, απείρου και πεπερασμένου, όντος και μη όντος, λόγου και αλόγου.

Ηράκλειτος:

- Ποταμῷ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι δις τῷ αὐτῷ.: δεν
μπορεῖς να μπεις δυο
φορὲς στο ἴδιο ποτάμι):αλλάζουμε κάθε στιγμή,
εἴμαστε ἕνας εαυτὸς ἐν πόλει ἢ χαοτικὴ ἐν φύσει
δύναμις.

Ερώτηση:

- Πώς αντιλαμβάνεσθε το χάσμα της ατομικής επιθυμίας με τον κοινωνικό Λόγο;

Γι αυτή τη φύση...

- Κωστή Παλαμά: Η Κύπρος....
- Η χαρουπιά η ολόχλωρη λέει τα παληά και τ' άξια /Της αργυρής εληάς; /Και τ' αηδόνι τραγουδεί στην ευωδιά του λάδανου /Τα πάθη της καρδιάς; /Κ' οι ακρογιαλιές λαχταριστές, τ' αραξοβόλια ολόβαθα Και τ' ακροτόπια ορθά, /Το καρτερούνε της θεάς το υπέρκαλο ξαγνάντεμα ./

Είναι φανερό....

- Είναι φανερό ότι ο κόσμος στον Παλαμά αλληλεπιδρά με τον άνθρωπο. Όλα αποπνέουν δυνάμεις και ενέργειες. Άρα η συμβουλευτική ψυχολογία στηρίζεται ακριβώς σε αυτή την αλληλεπίδραση:
- Με βάση τη νόηση σκέφτομαι ότι όλα γύρω μου είναι δυνάμεις (το αηδόνι τραγουδά αυτό το αποκωδικοποιώ ως δύναμη διότι το αηδόνι είναι ελεύθερο και πετά, το συναίσθημα (μετά τη νόηση μία ακόμη δύναμη ψυχής) ενεργοποιείται και μου μεταβιβάζει την ενέργεια της ελευθερίας και της ευτυχίας σε ένα κόσμο ευρύτερο από αυτόν που ζώ (ή νομίζω ότι ζώ)....

Ο παγανισμός...

- Τα χαρακτηριστικά των Παγανιστικών Θρησκειών είναι ότι:
 - Δεν υπάρχουν ναοί, αλλά ναός είναι η ίδια η Φύση.
 - Δεν υπάρχει συγκεκριμένο δόγμα, πέραν της αντίληψης ότι το Θείο δεν είναι κάτι ξέχωρο από εμάς, αλλά είμαστε κομμάτι Του και είναι κομμάτι μας, και αυτό δεν ισχύει μονάχα για τους ανθρώπους, αλλά για τα πάντα, είτε έμψυχα είτε άψυχα, επομένως τα πάντα είναι ιερά και άξια σεβασμού.
 - Χωρίς να υπάρχει δόγμα, είναι λογικό να μην υπάρχει και προσηλυτισμός. Οι Παγανιστές όχι μόνο δεν θα προσηλυτίσουν ποτέ κανένα, αλλά απεχθάνονται και όσους το κάνουν. Η φύση της θρησκείας είναι τέτοια που αγκαλιάζει όλες τις θεοφιλοσοφίες σαν εξίσου σεβαστές.

συνέχεια στον παγανισμό...

- - Δεν υπάρχουν πνευματικοί ηγέτες. Η επαφή του πιστού με το Θείο και η καθοδήγησή του από Αυτό είναι άμεση χωρίς «μεσολαβητές».
- Όποιες κι αν είναι οι Θεϊκές μορφές που αντιλαμβάνεται ο καθένας, έχουν τον κοινό παράγοντα ότι δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ούτε καλόβουλες ούτε κακόβουλες. Ο Παγανισμός αντιλαμβάνεται το κακό και το καλό σαν τις 2 πλευρές του ιδίου «νομίσματος» που χαρακτηρίζει τα πάντα. Δεν υπάρχει δηλαδή απόλυτο κακό όπως δεν υπάρχει απόλυτο καλό, και γι αυτό το λόγο οι Θεότητες, οι εκφράσεις δηλαδή του Θείου, δεν μπορούν να διαχωριστούν σε καλόβουλες και κακόβουλες, αλλά στην ένωση και των δύο.
- Αποσκοπούν στην απόλυτη εναρμόνιση με την φύση.

Άρα....

- Ο άνθρωπος προσδιορίζεται στον παγανισμό ως μέρος ενός ευρύτερου όλου(φύση) κατά πλήρως ενεργό και όχι παθητικό ρόλο προκειμένου να ενεργοποιούνται συνεχώς όλες οι ψυχικές δυνάμεις(δεν υπάρχουν αρρώστιες,ζωή ή θάνατος,καλό ή κακό,αλλά μόνον η πορεία του όντος ως τέτοια και η φύση είναι το ανοικτό βιβλίο και το σπίτι μας για όλα αυτά)....Απουσιάζει η υπακοή σε μία κοινή ιδέα (θεός ή νους): διότι το χάος φύσις θεωρείται ως άθροισμα πολλών οδών...

Η άρνηση όλων των διπολισμών...

- Σύμφωνα με τον Αναξίμανδρο υπάρχει μόνον μία συνεχής, άφθαρτος και ανώλεθρος δύναμις η οποία λαμβάνει μορφές και αναδιανέμεται ως τρόπος εαυτού. Η ζωή και ο θάνατος είναι μόνον δύο στάδια αυτής της απείρου δυνάμεως.

Η εργαλειοποίηση της ζωής και του θανάτου.

- Η απώλεια του απείρου από τη ζωή μας, η απώλεια της γνώσης του απείρου μας υποβίβασε στο μικρό διάστημα το οποίο ονομάσαμε έλλογη ζωή, η οποία ουσιαστικά είναι η ζωή όχι η δική μου αλλά η ζωή διά μέσου των ιδεών και αξιών οι οποίες επιβάλλονται διά της παιδείας του λόγου.

Επομένως:

- Βλέπουμε τη ζωή με τις ιδέες και αξίες άλλων και όχι με τις δικές μας επιθυμίες και ενθυμήσεις...

το παράδειγμα του Οδυσσέα:

- *«Γιε μου, πώς ήλθες ζωντανός σ' αυτό το ζοφερό σκοτάδι; Δύσκολο όσοι ζουν να δουν τον κόσμο μας, και πώς! Μεγάλοι μας χωρίζουν ποταμοί, φριχτά νερά, ο ίδιος ο Ωκεανός, που ένας πεζός δεν το μπορεί να τον περάσει, εκτός κι αν έχει πλοίο ακαταμάχητο. 160'Η μήπως έρχεσαι στον κάτω κόσμο από την Τροία, χρόνια ολόκληρα παραδαρμένος, με το καράβι σου και τους συντρόφους; ίσως δεν πήγες στην Ιθάκη καν· δεν είδες τη γυναίκα σου στο αρχοντικό σου;» (λ 155-203).*

Μελέτη περίπτωσης...

- Ο Δημήτρης νοιώθει ότι τίποτε δεν του πηγαίνει καλά. Ζεί στην Αθήνα ,έχει μία πολύ άσχημη καθημερινότητα,τελευταία έχασε και τη δουλειά του.Πού και πού θυμάται το χωριό του,τα ορεινά Άγραφα .εκεί που ανέβαινε στο βουνό,στο Βελούχι και ένοιωθε άλλος άνθρωπος.Είναι πολύ κοντά στο να πάρει τη μεγάλη απόφαση....
- Συνεχίζουμε την ιστορία....

Επίσης...

- Ο Αλέξης είχε πολύ άγχος για την αυριανή συνέντευξη όπου κρινόταν το εργασιακό μέλλον του. Ήταν μακράν ο καλλίτερος τεχνικός ηλεκτρονικών υπολογιστών αλλά η θέση του κεντρικού διευθυντή στην πολυεθνική που εργάζεται πολλά έχει να κάνει με την εντύπωση που θα αφήσει στο μεγάλο αφεντικό της εταιρείας που για αυτό ειδικά το σκοπό φθάνει στην Ελλάδα. Την Κυριακή με την κοπέλα του πήγε στο Αττικό κέντρο ζώων όπου και θαύμασε τον τρόπο σύμφωνα με τον οποίο τα φίδια κυνηγούν το θύμα τους. Περιμένουν ώρες ατελείωτες και συλλαμβάνουν τη θερμική ισορροπία ανάμεσα σε αυτά και το θύμα τους. Αντί για θερμική ισορροπία ο Αλέξης κατάλαβε ότι μπορεί να ελέγξει το άγχος και τα εσωτερικά του συναισθήματα. Ούτως ή άλλως αυτός έχει νού ενώ το φίδι όχι. Ο νούς μπορεί να επιβάλλει την ανάλογη συναισθηματική ισορροπία...

Το στάδιο της ελληνικής μυθολογίας...

- Η φύση της Ελληνικής μυθολογίας είναι η κρυφή ,η κεκαλυμμένη αποκάλυψη όλων εκείνων των ανωτέρων ιδιοτήτων οι οποίες κρύβονται στη φύση και αν αποκαλυφθούν βοηθούν τον άνθρωπο τον συμβουλεύουν πώς να χρησιμοποιεί τις εγγενείς αλλά και τις επίκτητες δυνάμεις του.
- Το λιοντάρι της Νεμέας
- Η λερναία ύδρα
- Ο μινώταυρος.

Συνέχεια...

- Ο Τάνταλος μαγείρεψε στους θεούς τον υιόν του Πέλοπα(η δύναμη της αυτογνωσίας)
- Η Ευριδίκη που δεν έπρεπε να κοιτάξει προς τα πίσω...
- Ο Πήγασος και ο βελερρεφόντης....
- Το δαχτυλίδι του Γύγη(η ισορροπία των δυνάμεων και η εμπιστόσύνη στον εαυτό μας και σε όσα είμαστε ικανοί να πράξουμε....

Ο κόσμος του Ομήρου...

- Το τριπλό σύμπαν του Ομήρου.
- Θεοί(1^ο επίπεδο)
- Άνθρωποι (2^ο επίπεδο)
- Ημίθεοι(3^ο επίπεδο).
- Πίσω από όλα τα πρόσωπα θεών και ανθρώπων κρύβονται δυνάμεις και ενέργειες ψυχής.

Συγκεκριμένα....

- Δίας=δύναμη ύπαρξης
- Ποσειδώνας= γνώση απείρου
- Άδης= γνώση υποσυνειδήτου
- Αθηνά= σοφία όλου
- Δήμητρα= γήϊνη γνώση.
- Άρτεμις= πίστη
- Απόλλων= το φώς
- Άρης=η δύναμη της πράξης.
- Ήφαιστος=η βούληση
- Ερμής=η γνώση
- Ηρα=ζωή
- Εστία=οικογένεια
- Αφροδίτη=συνεκτικός έρωσ.

Περιστατικά Ιλιάδας και Οδύσσειας...

- 1.Ο Αχιλλέας αρπάζει το ξίφος του και ορμά να σκοτώσει τον Αγαμέμνονα.Η Αθηνά τον συμβουλεύει ότι τίποτε δεν θα κερδίσει.
- 2.Ο Τηλέμαχος φύσει δειλός και συγκρατημένος παίρνει θάρρος από την Αθηνά Μέντη η οποία και θάρρος του δίνει και όποιες πληροφορίες για τον πατέρα του θέλει και επιθυμεί.Ο Τηλέμαχος νοιώθει την άβρα της και παίρνει δύναμη από αυτή.

Παραδείγματα...

- Ο Νίκος ένοιωσε πολύ άσχημα και προδομένος όταν μέσα στο ίδιο του το σπίτι και μπροστά στα παιδιά του η πολυαγαπημένη του γυναίκα του ζήτησε όσα του ζήτησε. Ένοιωσε οργή και για μία στιγμή σκέφθηκε να αρπάξει το μαχαίρι και....συνεχίζουμε...
- Η Ισμήνη είναι δειλή από τη φύση της. Οι γιατροί διέγνωσαν αγοραφοβία ,όμως ή ίδια είναι αποφασισμένη να προχωρήσει μπροστά και γιατί δεν αντέχει άλλο και γιατί γνώρισε τον Σάββα και θέλει να χαρεί. Αρχίζει να σκέφτεται...συνεχίζουμε...

Όταν ο Ηράκλειτος μας θύμισε ότι μπορούμε να είμαστε ελεύθεροι.

- Ο Ηράκλειτος έθεσε τα οντολογικά όρια της ανθρώπινης ελευθερίας και κόσμου. Μας θύμισε ότι ο κόσμος που ζούμε εμπεριέχεται σε ένα μεγαλύτερο όπου δεν υπάρχει ούτε θεός ούτε φύση ούτε άνθρωπος. Άρα μας έμαθε να αντιμετωπίζουμε τον εαυτό μας ως:
 - Δύναμη
 - Ενέργεια
 - Βούληση
 - Πρόοδο.

Ο Θεός.

- Η Τρίτη παράμετρος που καθορίζει τη ζωή μας είναι ο θεός. Στον κόσμο μας ο θεός είναι αυτός που συνέχει τα πάντα και ειδικότερα:
- Δίδει τη ζωή
- Δίδει τη γνώση
- Δίδει την ηθική
- Καθορίζει το καλό και το κακό.
- (Γιατί πρόσφατα συζητήθηκε ότι ο θεός εμποδίζει την ανάπτυξη της αναλυτικής ικανότητας από τον άνθρωπο; Μήπως τελικά η πίστη είναι το υπέρτατο στάδιο της αναλυτικής γνώσης και το κυριότερο εμπόδιο προς αυτή;

Υπάρχει ζωή πέρα από το θεό;

- Όμως ο Ηράκλειτος και ο Πρωταγόρας συζήτησαν ότι ο κόσμος είναι πύρ και αρμονία ,είναι αυτοκίνηση ,κάποτε δεν υπήρξαν και δεν θα υπάρξουν κάποτε πάλι θεοί και άνθρωποι.Ο Επίκουρος επίσης διεκήρυξε τη δύναμη του ανθρώπου να περνάει από μέσα μας όλη η δύναμη του απείρου χωρίς να τη διακόπτουμε...
- Η Σοφία θεωρεί ότι αμάρτησε.Είναι θρησκευομένη και έμαθε από παιδί ότι απαγορεύονται οι προγαμιαίες σχέσεις. Όταν διάβασε τον τον Ηράκλειτο και τον Επίκουρο....

Σκέφτομαι...

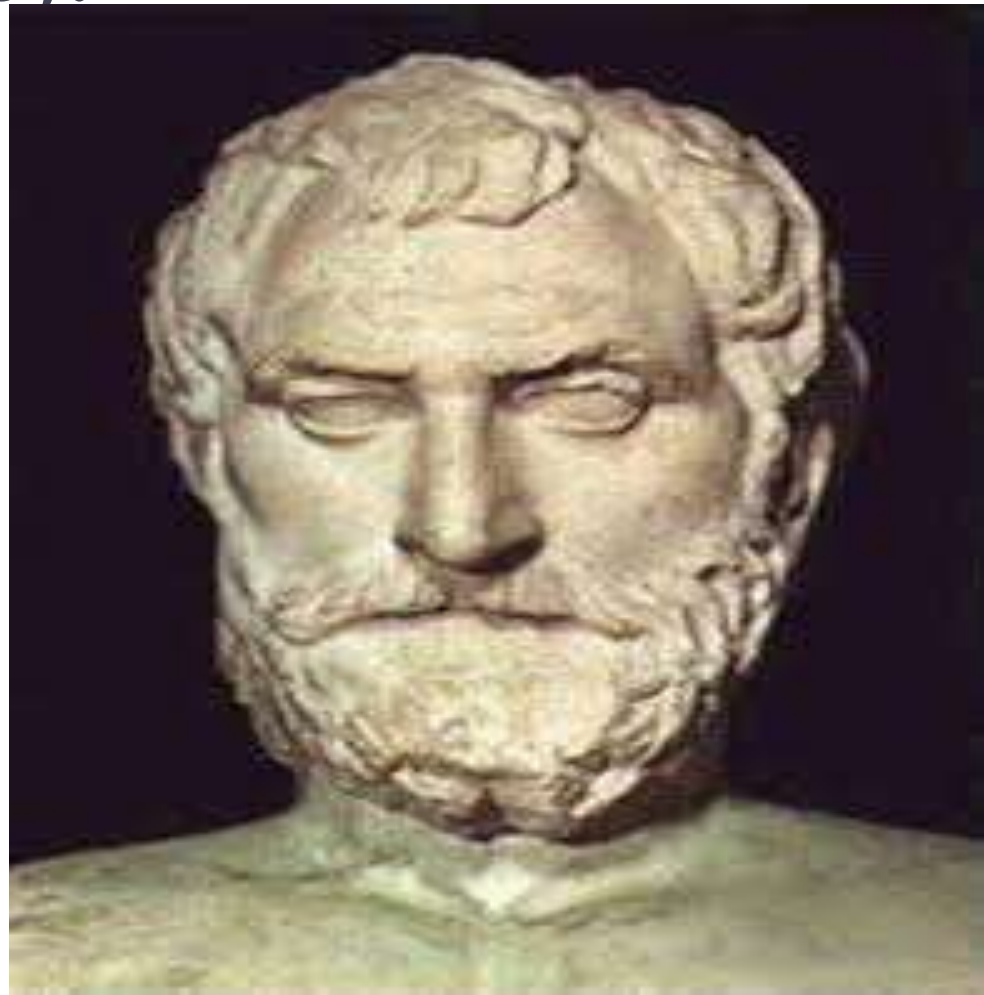
- Σκέφτομαι τη ζωή:
- Χωρίς κράτος,
- Χωρίς θεσμούς
- Μόνο με την εσωτερική οντολογική καθοδήγηση;
- (μπορώ να πάω στην Αθήνα χωρίς τον υπάρχοντα δρόμο;)

Η ικανότητα της ενιαίας κοινωνίας.

- Σύμφωνα με τον Ηράκλειτο ο κοινός Λόγος ενώνει όλους τους ανθρώπους και τους υπενθυμίζει:
- Τον άπειρο κόσμο του όντος
- Ότι όλα είναι ένα και το ίδιο και θα ξαναγίνουν τέτοια.
- Όλοι μπορούμε να ενωθούμε μπροστά στη σοφία του Ενός.

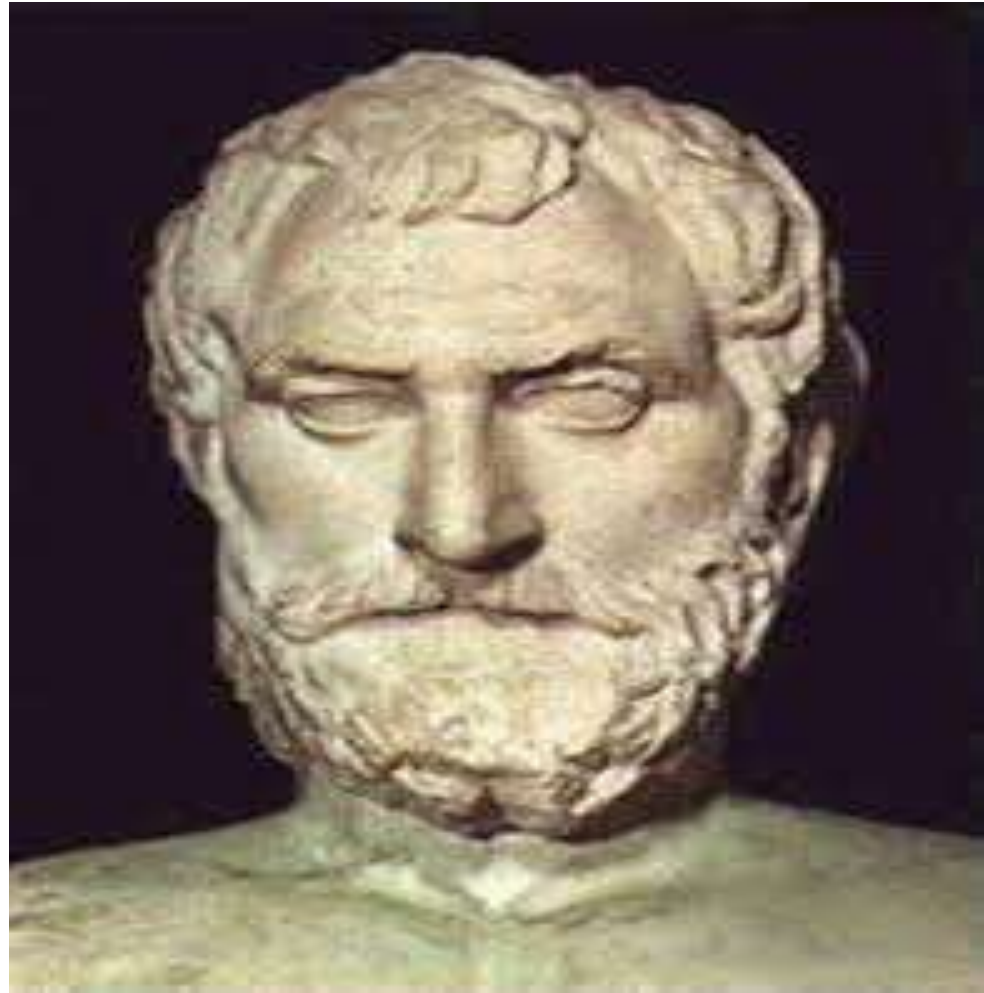
Ο κόσμος του Θαλή (εισαγωγή στην αιτία και στο σκοπό).

- Αυτοί οι φιλόσοφοι, με πρωτοπόρο τον Θαλή τον Μιλήσιο, απέρριψαν όλες τις μυθολογικές εξηγήσεις των φυσικών φαινομένων (όπως λ.χ. το μύθο της αρπαγής της Περσεφόνης ως ερμηνεία της εναλλαγής των εποχών ή τη γνωστή αναφορά του Αρχίλοχου) και χάρη στο θεμέλιο λίθο που έθεσε η δική τους θεώρηση των πραγμάτων, η ανθρωπότητα άρχισε να αναζητά την αλήθεια μακριά από θρησκευτικές πεποιθήσεις, ανοίγοντας τον δρόμο στην πρωτόγονη μεν, επιστημονική έρευνα δε.

Συνέχεια στο Θαλή...

- Ο Θαλής ο Μιλήσιος υπήρξε ο πρώτος που προσπάθησε να εξηγήσει τα φυσικά φαινόμενα με βάση φυσικές διαδικασίες. Χαρακτηριστική ήταν η προσπάθεια του να εξηγήσει το φαινόμενο των σεισμών. Σύμφωνα με τον Θαλή η Γη επιπλέει στο νερό και οι σεισμοί προκαλούνται όταν η Γη κλυδωνίζεται από κύματα του νερού.
- Στην κοσμολογία του φιλόσοφου σημαντικό ρόλο παίζει το νερό (ύδωρ). Του αποδίδονται δύο κοσμολογικές απόψεις:
- Η Γη έχει τη μορφή ενός κυκλικού δίσκου που στηρίζεται στο νερό
- Το νερό είναι η αρχή των πάντων

Φαντάζομαι...

- Φαντάζομαι τον κόσμο και τη ζωή μου χωρίς την αιτία άρα και το σκοπό...
- Είμαι μαθητής. Οι γονείς μου λένε ότι εάν δεν διαβάσω(αιτία) δεν θα καταφέρω τίποτε στη ζωή μου(σκοπός). Εγώ τους αγνοώ και μόλις τελειώνω το σχολείο φεύγω από το σπίτι. Στην Αυστραλία που κατέληξα τυχαία έσωσα τη ζωή ενός μεγιστάνα...

Φαντάζομαι(II)...

- Οι γονείς μου έλεγαν να σπουδάσω για να γίνω μεγάλος άνθρωπος.Εγώ ήθελα απλά να γυρίσω τον κόσμο,ο οποίος είναι το μεγαλύτερο βιβλίο.Μία φορά στην τάδε χώρα μετά από ένα δυνατό τσουνάμι ένοιωσα την ανάγκη να μπορώ να βοηθήσω τους ανθρώπους.Γύρισα πίσω και τελείωσα την ιατρική.
- (Η εσωτερική γνώση προηγείται της εξωτερικής αντίστοιχης(σήμερα έχουν όλα αντιστραφεί).

Αναξίμανδρος...

- Ο Αναξίμανδρος, σύμφωνα με τον Ψευδο-Πλούταρχο (*Στρωματείς* 2), εξήγησε την δημιουργία του κόσμου εκκινώντας από το άπειρο. Από το άπειρο ξεχώρισε μια φλόγα και ο νεφελώδης αέρας. Στον πυρήνα του νεφελώματος συμπυκνώθηκε η Γη, ενώ φλόγα έζωνε τον αέρα. Κατόπιν η πύρινη σφαίρα εξερράγη και διαλύθηκε σε κύκλους τυλιγμένους από νεφελώδη αέρα. Οι κύκλοι απλώθηκαν και σχημάτισαν τα ουράνια σώματα. Σύμφωνα με τον Αέτιο, ο Αναξίμανδρος θεωρεί πως τα άστρα είναι συμπυκνώσεις αερίων και πυρός, που δημιουργήθηκαν από περιδινήσεις. Ο Αναξίμανδρος ο Μιλήσιος, όρισε το άπειρο ως ουσία χωρίς όρια, μορφή ή ιδιότητες

Το άπειρο ως λύση ζωής...

- Το άπειρο γίνεται λύση ζωής όταν θεωρηθεί ότι:
- 1. Περιέχει όλες τις δυνάμεις γνωστές και άγνωστες, πολλές από αυτές ο άνθρωπος τις έχει λησμονήσει ή τις έχει εναποθέσει στο θεό και σε παρόμοιες οντότητες.
- 2. Όταν ο άνθρωπος αυτοιδωθεί παιδί του απείρου με εσωτερικό ομφάλιο λώρο που τον συνδέει με αυτό.
- 3. Όταν ενεργοποιήσει τη γνώση και τη βούληση επικοινωνίας με το άπειρο...
- 4. Όταν δημιουργήσει ένα άπειρο Εγώ ενάντια στο εγώ αυτό σε σχέση με το θεό τη φύση και τους άλλους.

Το άπειρο ως λύση ζωής...

Το άπειρο ως λύση ζωής...

Οι πλατωνικές ψυχικές δυνάμεις...

- Η ψυχή στον Πλάτωνα είναι μέρος της μεγάλης συμπαντικής δύναμης της ψυχής. Άρα όλα είναι ιδέες και ανάμνηση. Δεν υπάρχει τίποτε το καινούργιο, όλα είναι αρκεί να τα θυμηθούμε.

Συνέχεια...

- 1^ο βήμα αρμονίας και εσωτερικής γαλήνης:θυμόμαστε ό,τι ιδέα όμορφη και ανώτερη μπορούμε να θυμηθούμε και μετέπειτα προσπαθούμε να τη μεταλλάξουμε σε πράξη:
- Προσωπικής ή κοινωνικής ηθικής.Η κάθε ιδέα καταλήγει σε κάτι προσωπικό ή κοινωνικό.

Στάδια ανάμνησης...

- 1.Ιδέα καλού και ωραίου.(με ωθεί σε σωστές πράξεις).
- 2.Ιδέα ωραίου λόγου(με ωθεί σε ωραίες τοποθετήσεις και απαντήσεις).
- 3.Ιδέα του Είναι(με ωθεί στη θέση μου μέσα στον ευρύτερο κόσμο).

" Κάθε Λαός είναι άξιος των ανθρώπων που τον κυβερνούν "

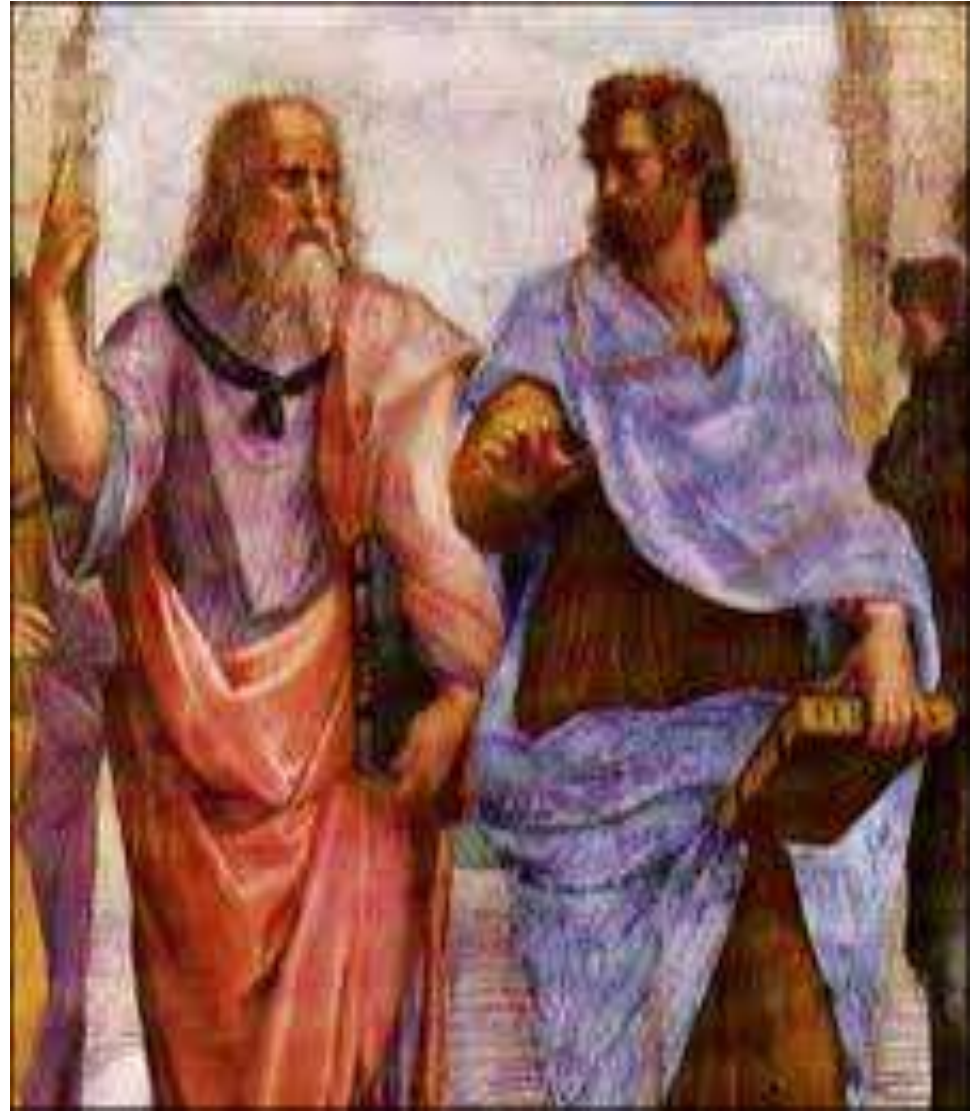
" Κανείς δεν είναι πιο υποδουλωμένος από εκείνους που εσφαλμένα πιστεύουν πως είναι ελεύθεροι "

" Όσοι αδιαφορούν για τα κοινά είναι καταδικασμένοι να εξουσιάζονται πάντα απο ανθρώπους πολύ κατώτερους τους "

Πλάτων 427-347 π. Χ

Παραδείγματα...

- 1. Έχοντας την ανάμνηση του κόσμου των ιδεών ο Λεωνίδας ειρωνεύθηκε τους πέρσες λέγοντας πώς θα πολεμάει κάτω από τη σκιά των βελών τους.
- 2^α..Όταν ένας νέος χτύπησε το Σωκράτη αυτός απάντησε: «στενοχωριέται κανείς όταν τον χτυπάει ένας γάϊδαρος;».
- 2β.Ο Ιησούς γυρίζοντας και το άλλο μάγουλο εξουθένωσε το ραπιστή του.
- 3.Η θυσία του Σωκράτη και του Ιησού.

Σύγχρονα παραδείγματα.

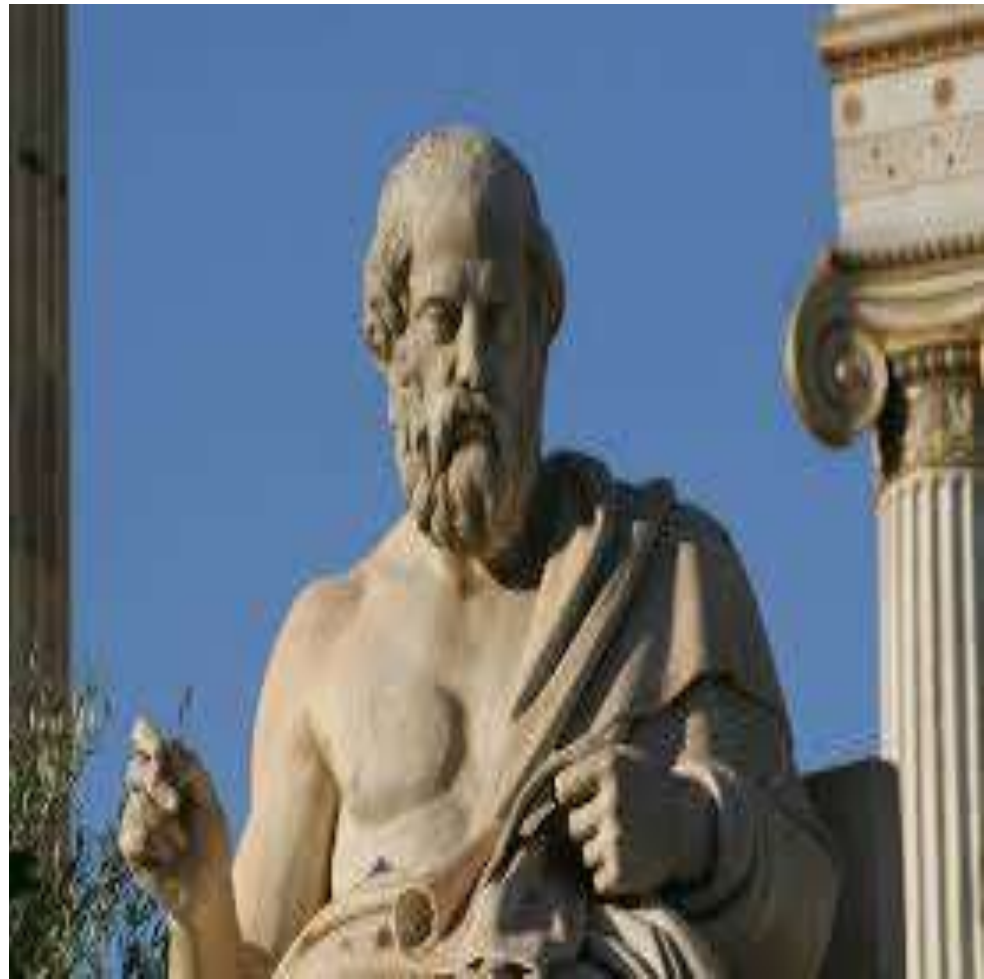
- Πώς αντιδρούμε:
- 1.Στις προσβολές του εργοδότη μας.
- 2.Στις προσβολές των άλλων.
- 3.Στις προσβολές των φυσικών μεταβλητών με τους οποίους σχετιζόμαστε στη δουλειά μας(οι καθηγητές στις προσβολές των γονέων,οι γονείς στους εφήβους νέους,οι υπάλληλοι στους εργοδότες).

Η έννοια της θυσίας.

- Όταν έφεραν τους νεκρούς υιούς του ο Αναξαγόρας στωϊκά είπε: «Ήξερα ότι είναι θνητοί».
- Άρα: ο νους(1)ήταν συνδεδεμένος με ιδέες υπερβατικές,(2)η φύση του είχε συνδεθεί με ό,τι πίστευε,(3) στην πράξη η βούλησή του πραγμάτωνε τις ιδέες(απόκτηση εσωτερικότητας).

Συνέχεια στον Πλάτωνα...

- Η ψυχή στον Πλάτων διαθέτει:
- Λογιστικό
- Θυμοειδές
- Επιθυμητικό.
- Δηλαδή μία αρετή για κάθε μέρος.
- Σοφία
- Ανδρεία
- Σωφροσύνη.
- Η τέλεια επικοινωνία όλων των παραπάνω είναι η δικαιοσύνη.(τέλεια σκέψη και πράξη).

Παραδείγματα...

- Ο Δημήτρης φοβάται γενικώς. Δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τον εργοδότη του ο οποίος τον προσβάλλει συνεχώς και μπροστά σε κόσμο. Δεν μπορεί να πεί ελεύθερα τη γνώμη του όταν είναι μπροστά σε παρέα. Σε σεμινάρια ντρέπεται και να ακουσθεί η αναπνοή του.
- Ανάμνηση ωραίων ιδεών-βούληση-πράξη(σοφία-ανδρεία-σωφροσύνη).

Το παράδειγμα της Αντιγόνης...

- Αυτό το σχήμα φαίνεται σε όλη του την έκφραση στην Αντιγόνη του Σοφοκλή:
- Ανάμνηση: ο κόσμος των θεών και των αγράφων νόμων. (Σοφία).
- Φύση(ψυχή): βούληση ότι η ζωή μας συνδέεται με ανώτερη σφαίρα μέσα από τις πράξεις και τις σκέψεις μας) (Ανδρεία)
- Πράξη.

Παράδειγμα...

- Η Αλεξία ζει σε ένα μικρό χωριό .Παντρεύθηκε μικρή και δυστυχώς ο άνδρας της συχνά βιαιοπραγεί εναντίον της όλο και πιο συχνά.Οι γονείς της δεν αντιδρούν γιατί και εκεί τα ίδια συμβαίνουν.Η Αλεξία τελικά...

Η Πλατωνική αρετή...

- Η αρετή είναι θεμελιακή έννοια της ηθικής. Σημαίνει τελειότητα κυρίως των πνευματικών δυνάμεων, των εκδηλουμένων στις πράξεις. Κατά τον καθηγητή της Φιλοσοφικής Σχολής του Παν/μίου Αθηνών Κ. Σπετσιέρη, «η πεποίθησις αυτή αποβαίνει πυξίς ζωής.

Η θεωρία του Ηνιόχου...

- Πάσα γάρ ἦν (η ψυχή) το πάλαι πτερωτή»
- Συμβολικά οι δύο πτερωτοί ἵπποι του μύθου έχουν αντιθετικής κατεύθυνσης κινήσεις
- -Την ορμητική, ανεξέλεγκτον του επιθυμητικού/ενστικτώδους μάρου ἵππου
- -Την απρόβλεπτον κυκλοθυμική του θυμοειδούς/συναισθηματικού λευκού ἵππου.
- Η ορθότητα της εξισορρόπησης των σταθερών αποφάσεων είναι η εικόνα του ορθίου, επι του ἄρματος , ΗΝΙΟΧΟΥ.(Φαίδρος).

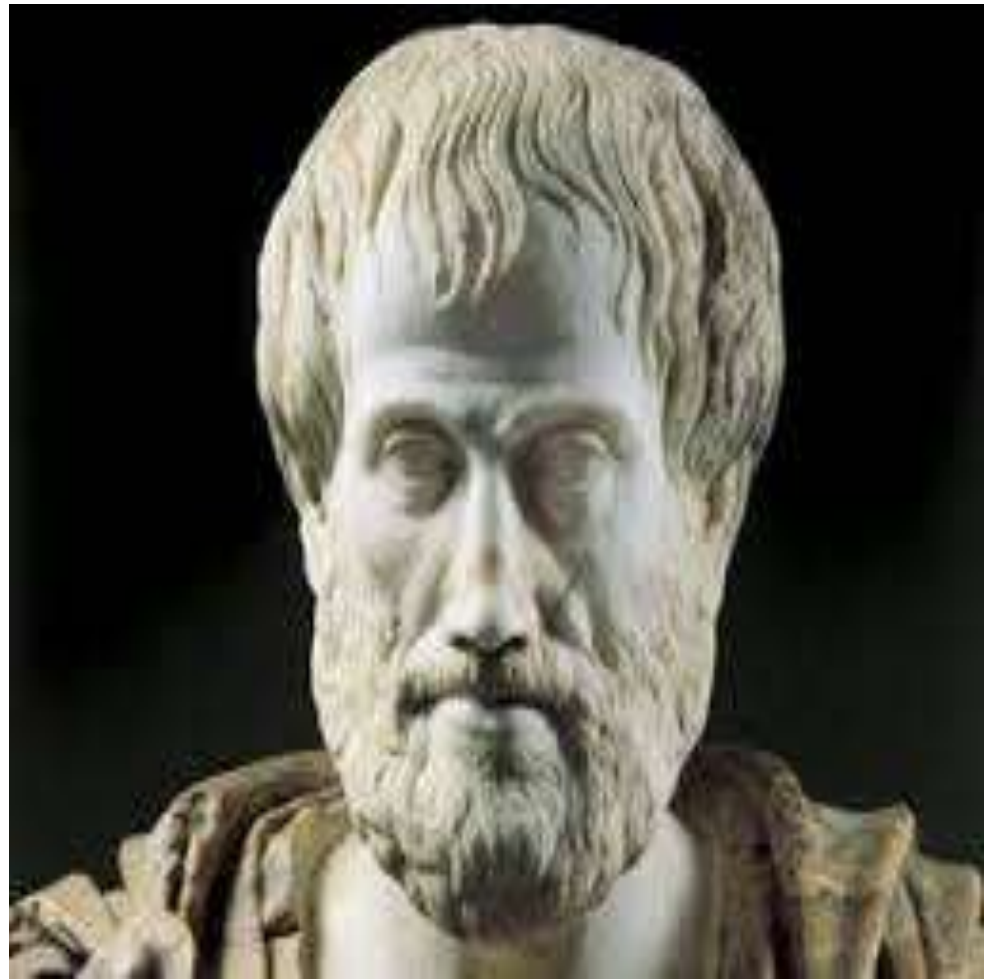

Ο σκοπός μας να γίνουμε ηνίοχοι της δικής μας ψυχής...

- Η κυρία Χ. έχει ροπή προς τη λαιμαργία(ύλη). Σε πνευματικές συντεταγμένες η λαιμαργία μεταφράζεται(πνεύμα)σε διαλογισμό(να σκέπτεσαι και να «καταβροχθίζεις σκέψεις).Μεταλλάσσει τη σωματική της μανία σε πνευματική μανία και ως καλός ηνίοχος κατευθύνει το άρμα της ψυχής της στον τόπο της γνώσης και της πραγματικής απόλαυσης.

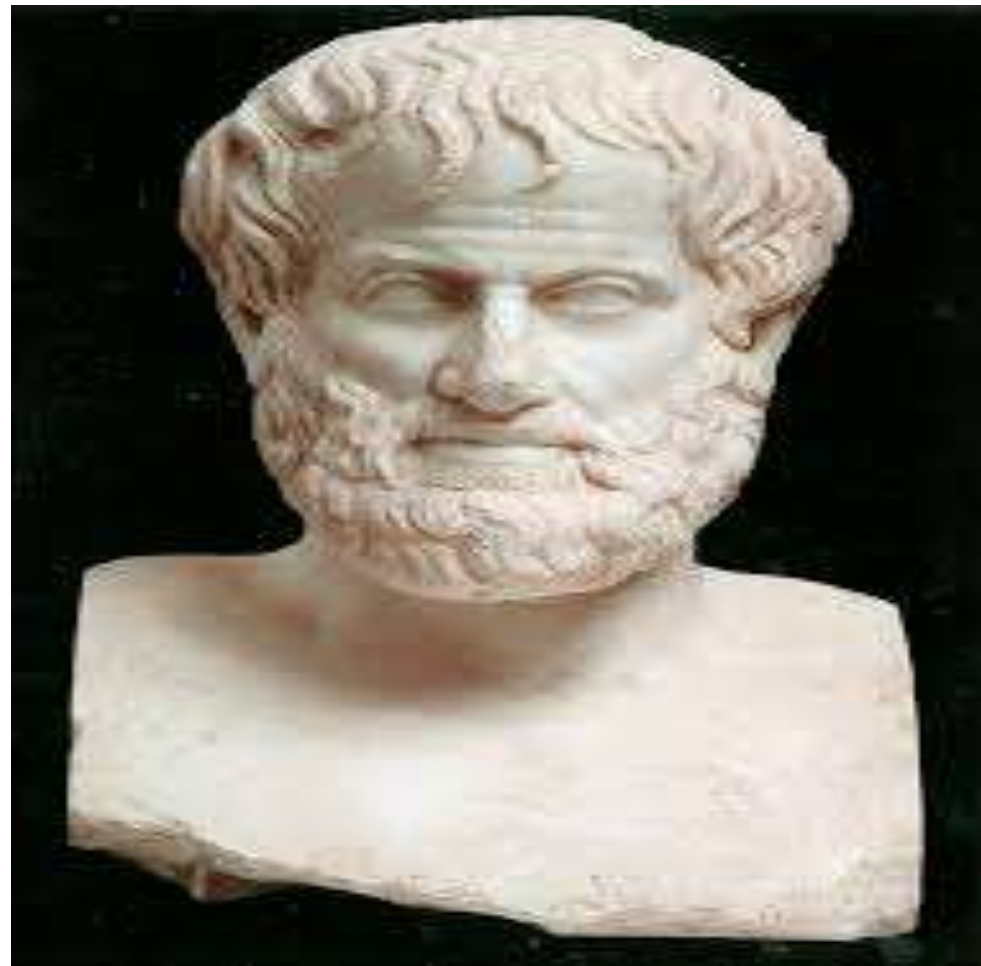
Αριστοτέλης...

- Ο Αριστοτέλης διέκρινε τη λογική από την πρακτική αρετή, και μέσα από την έξη οι σκέψεις γίνονται ηθική. Δηλαδή επαναλαμβάνοντας το καλό γινόμαστε καλοί (άρα όλα είναι επιλογή και είμαστε ικανοί για όλα).

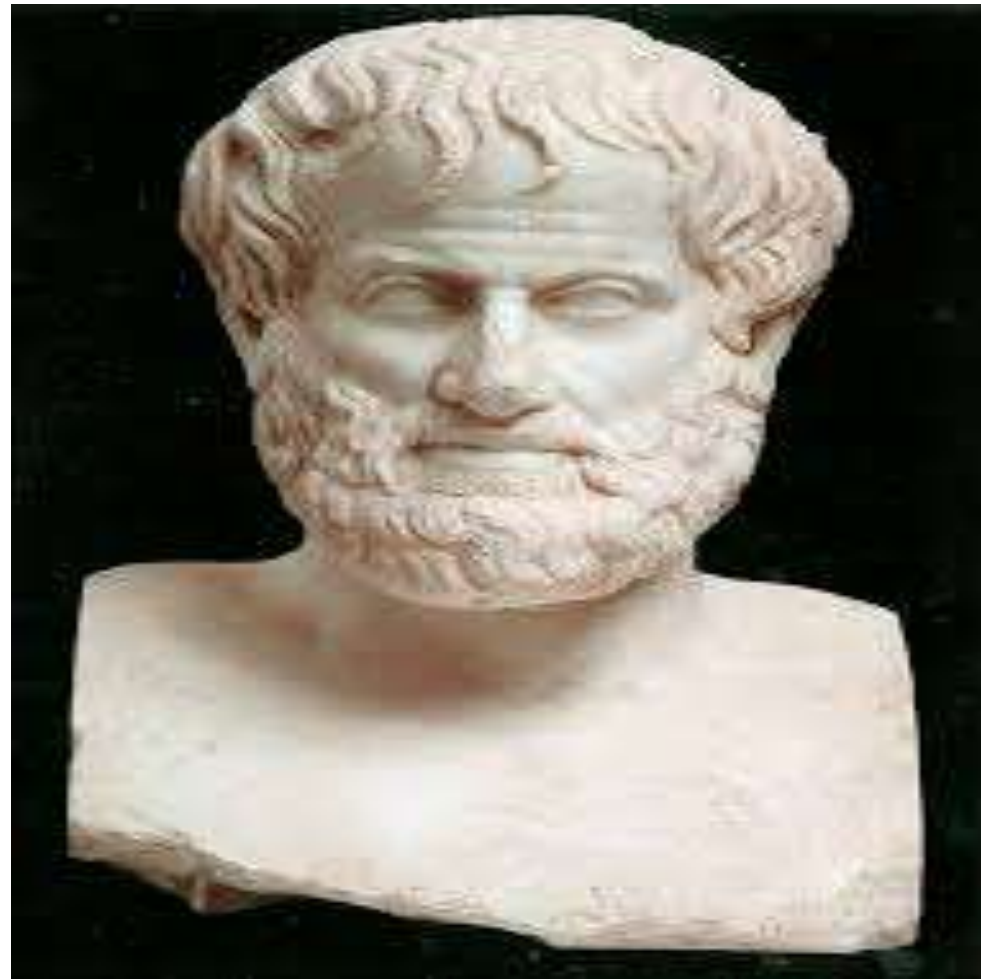
Συνέχεια...

- Η πέτρα όσες φορές και αν τη ρίξεις πάνω θα πέσει κάτω(δεν μπορεί να γίνει κάτι).Ο άνθρωπος όμως μέσα από την επανάληψη του καλού γίνεται καλός.
- Στάδια: μάθηση-επανάληψη-συνείδηση-ηθική φύση και πράξη-έξη.

Συνέχεια...

- Επειδή ο Αριστοτέλης θεώρησε τον άνθρωπο κοινωνικό ον έστρεψε όλη την αρετή προς το Εγώ και τους άλλους.Γινόμαστε καλοί σε σχέση με τους Άλλους(ουαί τω ενί ή θηρίον ή θεός).

Παράδειγμα...

- Γιατί θα έπρεπε να είμαστε κοινωνικοί και να αποφεύγουμε τη βία:
- Ανάμνηση-επανάληψη ενωτικού καλού-συνείδηση-έξη-ηθική-απόκτηση ηθικής φύσης.

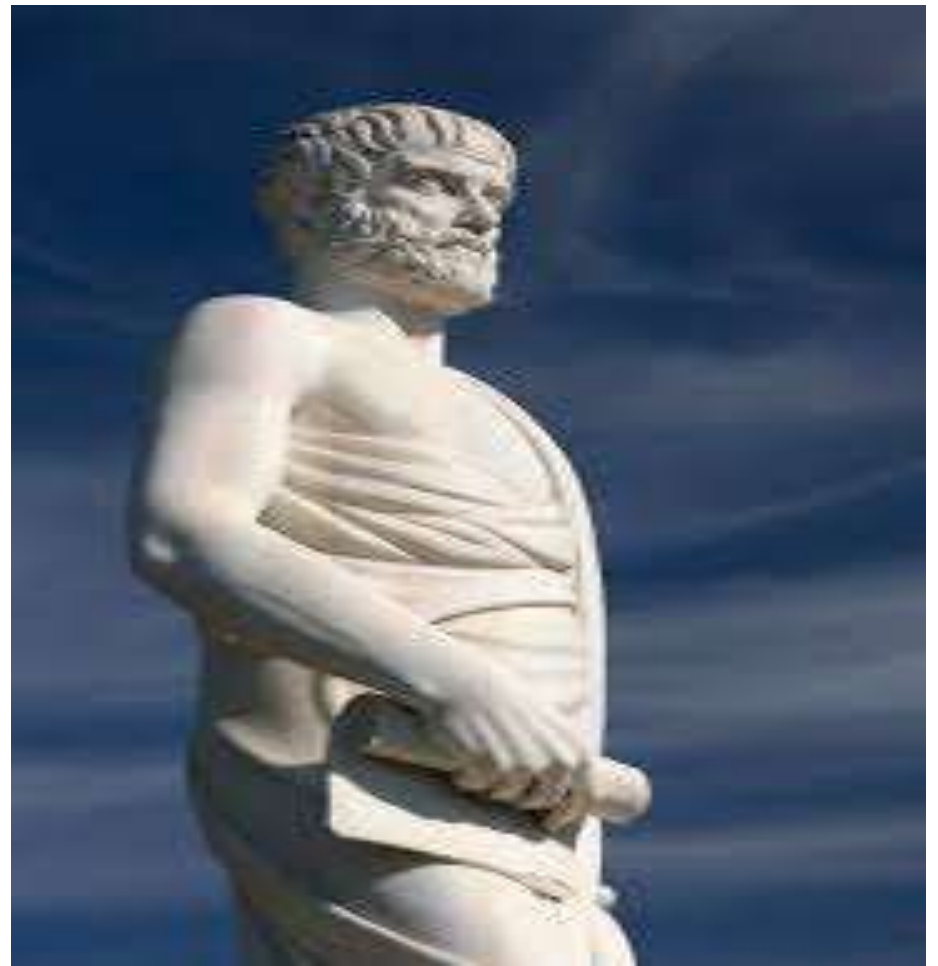

Πότε μία πράξη είναι ηθική...

- Όταν συνδέει ιδέες με πράξεις και επηρεάζει το Εγώ και τους Άλλους.

Η θεωρία της μεσότητας...

- Ανάμεσα στο πολύ και στο λίγο υπάρχει το μέσον. Ανάμεσα στο υπερβολικό και στο ελλείπον το σωστό και το μέτριο. Ανάμεσα στο πνεύμα και στην ύλη η σωστή πράξη.

Ζεύγη μεσότητος...

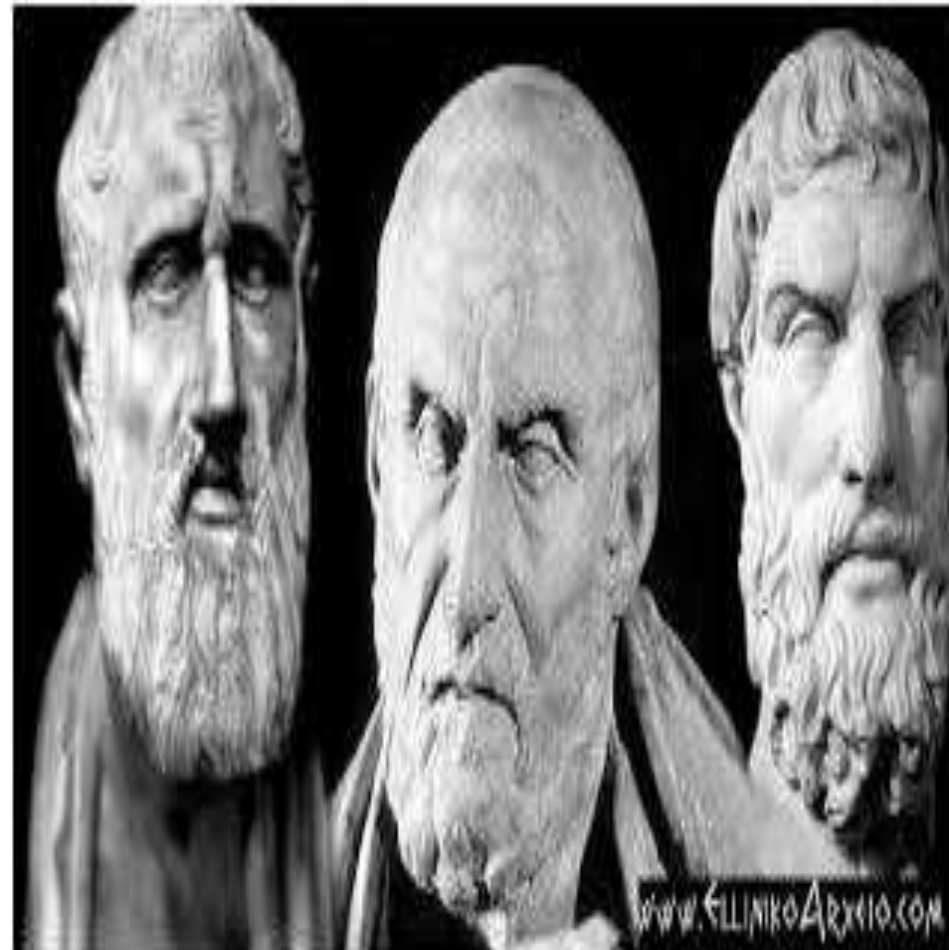
- Άνδρας-γυναίκα-παιδί
- Θράσος-δειλία-θάρρος
- Λαγνεία-εγκράτεια-γάμος
- Σπατάλη-φιλαργυρία-οικονομία
- Ακράτεια-φοβία-ηθική ζωή
- Μίσος-υποταγή-φιλία
- Πόλεμος-υποταγή-ειρήνη.
- Θεωρία-παραίτηση-σωστή πράξη
- Αφηρημένο πνεύμα-υλισμός-πολιτισμός.(αρετή-ενδελέχεια-σκοπός ευδαιμονία)...

Παράδειγμα...

- Ο Κωνσταντίνος είναι καλός μαθητής ,εκείνο το Σάββατο είχε ένα δίλημμα.Να πάει στο πάρτυ του Νίκου ή να διαβάσει γιατί δίνει μάθημα διαγώνισμα τη Δευτέρα;(διαβάζει έως τις 12 και έπειτα πηγαίνει).
- Η Νίκη έχει στην τάξη της τον Πάνο ο οποίος συνεχώς την προσβάλλει ως καθηγήτρια και ως άνθρωπο.Δεν θέλει να τραβήξει τα άκρα.Ούτε να τον αποβάλει ούτε να αδιαφορήσει.Τον νουθετεί συνεχώς πολλές φορές βαθμολογώντας τον πολύ αυστηρά.Είδε αποτελέσματα.

Η ψυχολογία των στωϊκών...

- Το κατά φύσιν ζήν απετέλεσε τον οδηγό της ζωής των στωϊκών. Σύμφωνα με αυτή τη φράση όλα είναι έτοιμα και περιμένουν την ανθρώπινη απόλαυση και ευδαιμονία (η θεωρία των πετεινών του Ιησού).

Συνέχεια...

- Κύριο ζητούμενο του βίου είναι συνεπώς το να ζούμε σύμφωνα με τη φύση μας, η οποία για τον άνθρωπο, μέσω της λογικότητάς του (ratio), ωθεί προς την Αρετή – άρα, το «κατά Φύσιν ζην» σημαίνει «κατ' Αρετήν ζην». Η Αρετή είναι το μοναδικό αγαθό από το οποίο εξαρτάται η ευημερία: τίποτα δεν μπορεί να βελτιώσει τη ζωή μας αν δεν βελτιώνει εμάς τους ίδιους. Όλα τα υπόλοιπα πράγματα, ευχάριστα ή δυσάρεστα, στερούνται αξίας, είναι «αδιάφορα».

Συνέχεια...

- Οι Στωικοί πιστεύουν ότι το καθήκον του ανθρώπου είναι να τοποθετήσει τον εαυτό του σε αρμονία με το Σύμπαν, το οποίο, ως λογικό και αγαθό, τού μεταφέρει τις ιδιότητές του. Με το να βλάπτει κανείς τους άλλους για το υποτιθέμενο ατομικό του συμφέρον, υπονομεύει στην πραγματικότητα την ίδια του την φύση. Ο Στωικισμός δεν αρνείται τον κόσμο των θνητών πραγμάτων, ούτε όμως εξαρτάται από αυτόν, απλώς υποστηρίζει έναν ατάραχο τρόπο ζωής μέσα στην κοινωνία, την πολιτική και την οικογένεια.

Συνέχεια...

- Οι άνθρωποι ρίχνουν το φταίξιμο για τα δεινά τους στους άλλους και στη μοίρα. Αλλά, όπως έγραφε ο Πλάτων, **«αιτία ελομένου Θεός αναίτιος»**: ο Θεός δεν έχει ευθύνη για τις πράξεις εκείνων που έχουν ελευθερία επιλογής. Δεν είμαστε έρμαια της τύχης, ούτε θύματα των συνανθρώπων μας. Είμαστε όντα που παίρνουν αποφάσεις: είμαστε υπεύθυνοι για όσα κάνουμε και για όσα δεν κάνουμε. Όταν αποποιούμαστε την ευθύνη, υποτασσόμαστε στις επιθυμίες των άλλων και στην κρατική εξουσία. Η δημιουργία του Εγώ...

Τα πάθη των στωϊκών...

- Λύπη
- Φόβος
- Επιθυμία
- Ηδονή.
- Ως αντίθετα του επιθυμητικού στο ανώτερο ηγεμονικό διά του θυμοειδούς
- Ανάμνηση(σοφία)
- Ανδρεία
- Ηθική πράξη(σωφροσύνη)
- Η ηδονή του σοφού είναι δικαιοσύνη.

Επίκουρος...

- Το σύστημα του Επίκουρου είναι απλό. Υπάρχει η άφθαρτος ύλη η οποία απορρέει και διαχέεται προς τον άνθρωπο ο οποίος ως πέρασμα πρέπει να την αντέξει και να φύγει μαζί της...

Συνέχεια...

- **Λάθε βιώσας.**
- είναι μάταιο να ζητάς από τους θεούς αυτά που μπορείς να αποκτήσεις μόνος σου.
- μια φορά γεννηθήκαμε άνθρωποι, δυο φορές όμως δεν είναι δυνατό να γίνουμε
- Ο καθένας φεύγει απ' τη ζωή, σαν να 'ρθε τώρα μόλις.
- **Κακὸν ἀνάγκη, ἀλλ' οὐδεμία ἀνάγκη ζῆν μετὰ ἀνάγκης.**

Αποφθέγματα Επίκουρου...

- **Ἄφοβον ο θεός, ανύποπτον ο θάνατος και το αγαθόν μεν εύκτητον, το δε δεινόν ευκαρτέρητον.**
- Ο θάνατος δεν είναι τίποτε για μας γιατί αυτό που αποσυντίθεται δεν έχει αισθήσεις και ό,τι είναι χωρίς αισθήσεις δεν είναι τίποτε για μας.
- (ο άνθρωπος ως ψιλός συμπαντικός λόγος με σκέψη και πράξη, ο άνθρωπος ως συμπαντικός νους, ανώτερη ψυχή και ηθική πράξη)...

Συνέχεια...

- **Ο δίκαιος αταρακτότατος, ο δ' άδικος πλείστης ταραχής γέμων.**
- **Αν θέλεις να κάνεις κάποιον πλούσιο, μην του προσθέτεις χρήματα, να του αφαιρείς επιθυμίες.**

Παράδειγμα...

- Ο κ.Κώστας πάσχει από κατάθλιψη,οι γιατροί του λένε ότι αυτή είναι η ασθένεια της εποχής μας...

Ελληνιστική εποχή...

- Η επέκταση του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού στην Ανατολή. Είναι η τρίτη και τελευταία φορά στην αρχαία ελληνική ιστορία που επεκτάθηκε ο χώρος όπου δρούσαν οι Έλληνες. Ο [Στέφανος Βυζάντιος](#), ιστορικός του έκτου αιώνα μ.Χ., αναφέρει στα 'Εθνικά' του 18 Αλεξάνδρειες. Οι [ιδρύσεις νέων πόλεων](#) συνεχίστηκε και από τους διαδόχους και τους επιγόνους και οδήγησε στη δημιουργία δικτύου Ελληνίδων πόλεων, με κυρίαρχο πολιτισμικό στοιχείο το Ελληνικό. Στη συνέχεια, τα όρια της εξάπλωσης του ελληνισμού ταυτίστηκαν με τα όρια της εξάπλωσης της Ρώμης προς την Ανατολή.
- Στην πολιτική οργάνωση, κυριάρχησε το σχήμα των μεγάλων εδαφικών βασιλείων στο χώρο της Ανατολής. Ιδρύθηκαν νέα βασίλεια, σε αντίθεση με το παλαιό [μακεδονικό](#), με καλά οργανωμένη διοίκηση, οικονομία και στρατιωτική ισχύ που τους επέτρεψε να έχουν πρωτεύοντα ρόλο στις διεθνείς σχέσεις. Σημαντικές πόλεις της εποχής ήταν η Αθήνα, η Ρόδος και οι συμπολιτείες, αλλά απείχαν πολύ απ' το ονομαστόν ρυθμιστές της κατάστασης.

Συνέχεια....

- Όλες οι παλαιές λατρείες εξακολούθησαν να υπάρχουν. Παράλληλα, όμως, και νέες, ανατολικές λατρείες διαδόθηκαν με πιο χαρακτηριστικό φαινόμενο τη λατρεία της προσωπικής ευζωίας βασιλέων και άλλων επιφανών πολιτικών προσώπων. Μολονότι το φαινόμενο πρωτοεμφανίστηκε το [404 π.Χ.](#) με το [Σπαρτιάτη Λύσανδρο](#), αποτελεί γνώρισμα των ελληνιστικών χρόνων λόγω της συχνότητας της εμφάνισής του.
- Διεθνής γλώσσα της εποχής σε όλο το μεσογειακό χώρο και πέραν των ορίων των ελληνιστικών βασιλείων είναι η [κοινή ελληνική](#). Με τον όρο αυτόν εννοούμε την ελληνική όπως εξελίχθηκε μετά από το συνδυασμό της αττικής διαλέκτου και του ιωνικού αλφαβήτου, πρώτα στοιχεία για τον οποία συναντούμε το τέλος του 5ου αιώνα π.χ., ενώ τομή στην εξέλιξη αυτή αποτελεί η υιοθέτηση του ιωνικού αλφαβήτου από την Αθήνα το [403/2 π.Χ.](#)
- Η διάταξη του γεωγραφικού και ιστορικού χώρου στην Ανατολή είχε ως αποτέλεσμα ένα νέο, εκτενή ζωτικό χώρο, που ευνοούσε τη μετακίνηση στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου υπήρχαν μεγαλύτερες δυνατότητες απασχόλησης. Μισθοφόροι, διοικητές, επαγγελματίες σε διάφορα επιτηδεύματα από τον παλαιό ελληνικό χώρο εγκαθίστανται σε πόλεις σε νέες περιοχές.

Νέα στοά λοιπόν...

- Η δεύτερη περίοδος της Στοάς – γνωστή και ως **Μέση Στοά** – ξεκινά περίπου από το β' μισό του 2^{ου} αι. π.Χ.. Χωρίς η Στοά στην Αθήνα να χάσει τη δυναμική της, ο Στωικισμός αποκτά αρκετά κέντρα σ' όλο το μεσογειακό κόσμο συμπεριλαμβανομένης και της Ρώμης. Κυριότεροι εκπρόσωποι αυτής της περιόδου είναι ο Παναίτιος και ο Ποσειδώνιος. Και οι δύο υπήρξαν σημαντικές προσωπικότητες του Στωικισμού. Στον Παναίτιο αναφέρεται συχνότερα ο Κικέρων, ιδιαίτερα στο *De Officiis*[\[5\]](#). Κατά τον Long “ Οι μαρτυρίες δεν δείχνουν άνθρωπο, που ανέπτυξε εντυπωσιακά νέες θεωρίες.

Συνέχεια...

- Η σημασία του Παναίτιου έγκειται σε μεγάλο βαθμό στον τρόπο με τον οποίο προσέγγισε και ανέπτυξε την πρακτική πλευρά της στωικής ηθικής ” [\[6\]](#). Ο Ποσειδώνιος από την άλλη πλευρά, ήταν άνθρωπος πολυμαθής με ιδιαίτερα επιστημονικά ενδιαφέροντα και πρωτότυπη σκέψη. Παρεξέκλινε από τον ορθόδοξο στωικισμό του Χρύσιππου και εισήγαγε κάποια πλατωνικά στοιχεία ιδιαίτερα στην ψυχολογία [\[7\]](#).

Συνέχεια...

- Τέλος, η τρίτη φάση της στωικής φιλοσοφίας, γνωστή και ως **Νέα Στοά** έχει ως κύριους εκπροσώπους της τον Επίκτητο, το Σενέκα και το Μάρκο Αυρήλιο. Τα ενδιαφέροντα των τριών αυτών φιλοσόφων επικεντρώνονται κυρίως στην ηθική. Έχουν λίγα να πουν στους τομείς της φυσικής, της λογικής και της γνωσιοθεωρίας. Η συμβολή τους, όμως, είναι αξιόλογη.

Συνέχεια...

- Οι Στωικοί ανέπτυξαν ένα μονιστικό σύστημα εξήγησης του κόσμου, όπου τα πάντα είναι διαφορετικές εκδηλώσεις της ίδιας ουσίας. “ Ψυχή του κόσμου, νους του κόσμου, Φύση, Θεός, όλοι αυτοί οι όροι αναφέρονται σε ένα και το αυτό πράγμα, στο *τεχνικόν πυρ*, που προχωρεί το δρόμο προς τη δημιουργία ” [9]. Η συνωνυμία αυτή του Θεού με τη Φύση δεν είχε τόσο την έννοια της θεοποίησης της Φύσης, αλλά μάλλον της “ φυσικοποίησης του Θεού ” [10]. Σε στενή συνάφεια με τα παραπάνω, βρίσκεται η στωική θεωρία της παγκόσμιας συμπάθειας, σύμφωνα με την οποία το σύμπαν θεωρείται ένα και συνεχές.

- Η ανθρώπινη ψυχή στους Στωικούς είναι μέρος του θείου πνεύματος, που διαπερνά τα πάντα και που είναι παρόν στον καθένα μας [\[12\]](#). Η ατομική ψυχή δεν επιβιώνει πέρα από την περιοδική εκτύρωση του σύμπαντος, όταν όλος ο κόσμος απορροφάται από τον Δία.

Συνέχεια...

- Θεός, φύση, ειμαρμένη είναι για τους Στωικούς το ίδιο πράγμα. Διαβάζουμε στις μαρτυρίες : “ Καθ’ ειμαρμένην δε φασι τα πάντα γινεσθαι Χρῦσιππος ... και Ποσειδώνιος ... και Ζήνων – (ἔστι δε ειμαρμένη αιτία των ὄντων ειρομένη ἢ λόγος καθ’ ον ο κόσμος διεξάγεται) ” (Διογ. Λαέρτ. VII, 149, SVF I 175 & II 915).Γένεσις του χριστιανισμού-η αναγκαιότητα της ακολουθίας του θείου λόγου,ο κόσμος αποκτᾶ σκοπὸ και σειρά και τάξη...

Συνέχεια...

- Οδήγησέ με, ω Δία, και συ η πεπρωμένη,
- εκεί όπου από καιρό με έχετε προορίσει.
- Γιατί θα ακολουθήσω χωρίς να βαρυγκωμήσω ×
- κι αν ακόμη δεν θέλω, κι αποδειχθώ κακός,
- έτσι κι αλλιώς θα ακολουθήσω.]
- (Κλεάνθης).

Συνέχεια...

- Ο Χρύσιππος, όπως φάνηκε παραπάνω, προσπάθησε να συμβιβάσει την ντετερμινιστική φυσική των Στωικών με κάποια σχετική ανθρώπινη αυτονομία όσον αφορά τη δυνατότητα του ανθρώπου να επηρεάζει το μέλλον και τη ζωή του, ίσως επειδή στην εποχή του ήταν ακόμη έντονη η προβληματική σχετικά με την απόδοση ηθικής ευθύνης. Ο Επίκτητος, αντίθετα, δεν ενδιαφέρεται να δικαιολογήσει την αυστηρή στωική αιτιοκρατία. Την αποδέχεται ασυζητητί γιατί ενδιαφέρεται πρώτιστα, όχι τόσο για την απόδοση ευθυνών, όσο για την επίτευξη της εσωτερικής γαλήνης που χαρακτηρίζει τον στωικό σοφό και η οποία δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς εσωτερική ελευθερία.

Συνέχεια...

- Ο Επικτήτος πίστευε θερμά στην ύπαρξη της Πρόνοιας στον κόσμο και θεωρούσε ότι αυτό που πρώτιστα πρέπει να κάνει ο άνθρωπος είναι να αποδεχθεί το γεγονός ότι όλα σε αυτόν τον κόσμο γίνονται για κάποιον λόγο που εξυπηρετεί το θείο κοσμικό σχέδιο. Ο άνθρωπος οφείλει να εναρμονίσει τη θέλησή του με το θέλημα του Θεού.

Συνέχεια...

- Η ελευθερία χαρακτηρίζεται ως μέγιστο αγαθό[47]. Όσοι λοιπόν το έχουν, είναι ευτυχείς και γαλήνιοι. Αν είναι δυστυχείς και ανήσυχτοι, σημαίνει ότι δεν είναι ελεύθεροι, όσο υψηλά αξιώματα κι αν έχουν (51 – 53). Η δυστυχία, επομένως, δεν ταιριάζει στους ελεύθερους όπως δεν ταιριάζει και η δουλοπρέπεια (55) . Η ελευθερία δεν νοείται χωρίς αυτονομία και αυτεξούσιο (56).

Συνέχεια...

- Με την άποψη του Χρυσίππου –πήγαινε σύμφωνα με τη φύση σου-τείνουν να συμφωνήσουν τα πλέον πρόσφατα συμπεράσματα της επιστήμης της βιολογίας όσον αφορά το ρόλο του DNA στον καθορισμό της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

Μάρκος Αυρήλιος, «τα εις εαυτόν»,

- Της ανθρώπινης ζωής η διάρκεια όσο μια στιγμή, η ουσία της ρευστή, η αίσθησή της θολή, το σώμα -από τη σύστασή του- έτοιμο να σαπίσει, και η ψυχή ένας στρόβιλος, η τύχη άδηλη, η δόξα αβέβαιη. Με δυο λόγια, όλα στο σώμα σαν ένα ποτάμι, όλα της ψυχής σαν όνειρο² και σαν άχνη, η ζωή ένας πόλεμος κι ένας ξενιτεμός,³ η υστεροφημία λησμονιά. Ποιο είναι αυτό που μπορεί να μας δείξει τον δρόμο; Ένα και μόνο: η φιλοσοφία! Κι αυτό σημαίνει να φυλάμε τον θεό μέσα μας καθαρό κι αλώβητο, νικητή πάνω στις ηδονές και τους πόνους, να μην κάνουμε τίποτε στα τυφλά, τίποτε ψεύτικα και προσποιητά, να μην εξαρτιόμαστε από το τι θα πράξει ή τι δεν θα πράξει ο άλλος. Κι ακόμη, να αποδεχόμαστε όσα συμβαίνουν κι όσα μας λαχαιίνουν σαν κάτι που έρχεται κάπου από κει απ' όπου έχουμε έλθει και εμείς· και πάνω απ' όλα, να περιμένουμε τον θάνατο με γαλήνια διάθεση, θεωρώντας πως δεν είναι τίποτε άλλο παρά η διάλυση των συστατικών στοιχείων από τα οποία είναι συγκροτημένο κάθε ζωντανό πλάσμα.(ο δρόμος προς το χριστιανισμό)...

Πλούταρχος...

- Ο **Πλούταρχος** (45 - 120) ήταν Έλληνας ιστορικός, βιογράφος και δοκιμιογράφος. Γεννημένος στη μικρή πόλη της Χαιρώνειας, στη Βοιωτία, πιθανώς κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Ρωμαίου αυτοκράτορα Κλαύδιου, ο Μέστριος Πλούταρχος ταξίδεψε πολύ στον μεσογειακό κόσμο της εποχής του και δύο φορές στη Ρώμη, (βλ. Plut. *Demosth.* 2.2, Plut. *Otho* 14.1-2, Plut. *Otho* 18.1). Είχε φίλους Ρωμαίους με ισχυρή επιρροή, ανάμεσα στους οποίους ξεχωρίζουν ο Soscius Senecio και ο Fundanus, και οι δύο σημαντικοί Συγκλητικοί, στους οποίους ήταν αφιερωμένα ορισμένα από τα ύστερα κείμενά του.

Συνέχεια...

- Το πιο γνωστό του έργο είναι οι *Βίοι Παράλληλοι*, μια σειρά βιογραφιών διάσημων Ελλήνων και Ρωμαίων, διευθετημένων ανά ζεύγη, έτσι ώστε να δίνεται έμφαση στις κοινές ηθικές τους αξίες ή αποτυχίες. Οι διασωθέντες *Βίοι* περιλαμβάνουν 23 ζεύγη βιογραφιών, ενός Έλληνα και ενός Ρωμαίου, όπως επίσης και τέσσερις μεμονωμένους βίους. Στα περισσότερα από τα ζεύγη ακολουθεί σύγκριση των δύο προσωπικοτήτων. Όπως εξηγεί στην πρώτη παράγραφο του έργου του *Βίος Αλεξάνδρου*, ο Πλούταρχος δεν ενδιαφερόταν αποκλειστικά για την ιστορία, αλλά διερευνούσε τους χαρακτήρες και το πεπρωμένο διάσημων ανδρών.

Συνέχεια...

- Ο [Ντόναλντ Κάγκαν](#) υποστηρίζει ότι ο Περικλής είχε έναν εκλεπτυσμένο τύπο λόγου, που δεν ήταν καθόλου χυδαίος, σε αντίθεση με τους περισσότερους δημαγωγούς της εποχής του. Σύμφωνα με τον [Διόδωρο τον Σικελιώτη](#), θάμπωνε τους συμπολίτες του με τις ικανότητες λόγου που κατείχε. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο, ο Περικλής απέφευγε να ξεσηκώνει τα πλήθη όπως ο παθιασμένος ρήτορας [Δημοσθένης](#), αλλά πάντα μιλούσε με έναν πράο και ήρεμο τρόπο. Βεβαίως, ο Πλούταρχος αναφέρει ακόμη ότι οι λόγοι του Περικλή είχαν κάποια δόση υπεροψίας που δεν άρεσε σε πολλούς. Ο Πλούταρχος βασίζει αυτή την πληροφορία σε μαρτυρία του φιλόσοφου [Ίωνα από την Χίο](#), σύγχρονου του Περικλή. Ο [Γοργίας](#), στον ομώνυμο διάλογο του Πλάτωνα, χρησιμοποιεί τη ρητορική ικανότητα του Περικλή ως παράδειγμα μίας πραγματικά ανώτερης ρητορικής ικανότητας.

Ηθικά: Περί παιδων αγωγής:

- Η παιδεία του τέκνου ξεκινά από την κοιλία της μητέρας. Έχει μεγάλη σημασία να παντεύονται άνθρωποι του ίδιου γένους και μάλιστα αριστοκρατικού γένους προκειμένου να λαμβάνει το τέκνο την καλύτερη δυνατή παιδεία.

Συνέχεια...

•
«η αγωγή του παιδιού αρχίζει εκ κοιλίας μητρός και μάλιστα εξ άκρας συλλήψεως»
γέρων Πορφύριος Ο άνθρωπος πριν να διαπεράσει την πύλη της γεννήσεως και να ζήσει στο «εξωτερικό», ορατό, απρόσωπο Μεγάλο Σύμπαν, έχει ήδη διανύσει μια μακρόχρονη περίοδο εννέα μηνών σ' ένα μικρό, «εσωτερικό», προσωπικό, αόρατο σύμπαν (την μητρική κοιλιά), την Μήτρα της Μητέρας του. Και απ' αυτήν την περίοδο των εννέα μηνών - ιδιαίτερα μακρόχρονη, λόγω των συνταρακτικά γρήγορων ρυθμών αναπτύξεως της εμβρυϊκής ζωής - εξαρτάται κατά την σύγχρονη επιστήμη η υγεία, η ψυχική ισορροπία και η πνευματική δομή: οι ιδιοφυίες ή η έλλειψή τους και η ποιότητα του χαρακτήρα που ο άνθρωπος θα εκδηλώσει κατά την μεταγεννητική ζωή του!

Συνέχεια...

- Ο Γάλλος καθηγητής Tomatis, θεραπεύει στα κέντρα που ήδη λειτουργούν σε όλον τον κόσμο (και στην Ελλάδα) τους διαταραγμένους ή αγχωμένους ψυχικά ενήλικους και παιδιά (από λεκτικές, ακουστικές και λοιπές διαταραχές επικοινωνίας) βάζοντάς τους ν' ακούσουν τη φωνή της μητέρα τους, και αν δεν υπάρχει, τους βάζει τη μουσική Mozart, όπως ακουγόταν σε εμβρυϊκή περίοδο, μέσα από το υδάτινο περιβάλλον της μήτρας. Συνταρακτική είναι η επίδραση της μουσικής στο έμβρυο. Αγαπάει τη μουσική και μάλιστα κάνει τις επιλογές του. Μας λένε ότι το έμβρυο αγαπάει την απαλή κλασική μουσική - ιδίως Mozart και του Βιβάλντι - ενώ ενοχλείται από την έντονη μουσική του Μπετόβεν και αρρωσταίνει από την μοντέρνα μουσική «σκληρού μετάλλου» (δίνει κλωτσιές στη μητέρα του, όταν ακούει αυτή τη μουσική)! Διάσημοι μουσικοί όπως οι Yehudi Menuhin, Olivier Messiaen, Arthuro Rubinstein, όταν ρωτήθηκαν από πότε αισθάνθηκαν την αγάπη για τη μουσική, δήλωσαν δημόσια ότι αυτήν την αγάπη την είχαν ήδη κατά τη γέννησή τους και ότι την όφειλαν στην μητέρα τους, που έπαιζε ή άκουγε μουσική στην εγκυμοσύνη της. Ο Ουγγρος μουσικοσυνθέτης Zoltan Kodaly και ο Yehudi Menuhin διδάσκουν ότι η μουσική αγωγή του παιδιού πρέπει ν' αρχίσει πριν από τη γέννηση!

Συνέχεια...

- Αυτό που δουλοποιεί τον άνθρωπο περισσότερο από κάθε τι άλλο είναι αν και είναι γενναίος να γνωρίζει τα κακά του πατέρα του και της μητέρας του. (Πλουτάρχου ,περί παιδων αγωγής).

Συνέχεια....

- Τρία πράγματα διαμορφώνουν τον άνθρωπο: ο λόγος, η φύσις, το έθος. Ο λόγος είναι η μάθησις, έθος είναι η άσκησις, η αρχή της φύσης είναι οι ιδιότητες του καλού και συνειδητά ευδαίμονος που μπορεί να αποκτήσει ο άνθρωπος. Η φύση χωρίς τη μάθηση είναι τυφλή (δουλοποιεί τον άνθρωπο) η μάθηση χωρίς τη φύση ελλιπής (το σημερινό τεχνοκρατικό κατάντημα). Η παιδεία είναι σε ηθικοπλαστικά πεδία.

Σενέκας...

- Ο Λούκιος ή Λεύκιος Ανναίος Σενέκας (Lucius Anneus Seneca), γνωστός ως Σενέκας ο Νεότερος ή απλώς Σενέκας (περίπου 4 π.Χ. – 65 μ.Χ.), Ρωμαίος πολιτικός, ρήτορας, δραματουργός και στωικός φιλόσοφος, ήταν γιος του Σενέκα του Πρεσβύτερου, διδάσκαλος του Ρωμαίου Αυτοκράτορα Νέρωνα, στωικός φιλόσοφος, τραγωδός και ευνοούμενος της Αυλής. Καταγόταν από την Κόρδοβα της ρωμαϊκής επαρχίας της Ισπανίας.

Συνέχεια...

- Υπολογίζοντας τον πρώτο οικουμενικό κόσμο και το πρώτο καθολικό υποκείμενο(έναν για τον ουρανό και έναν για τη γή)
Ο Σενέκας επικάλυψε τον στωικισμό με ένα πέπλο ουμανισμού, που συνοψίζεται στη φράση του «ο άνθρωπος είναι ιερός για τον άνθρωπο», και υπηρέτησε το στωικό ιδανικό του σοφού που μεριμνά για την κοινωνία από θέση ευθύνης. Για τον Σενέκα χρέος των πλουσίων και των αρχόντων ήταν η βοήθεια προς τους κοινωνικά αδύναμους. Στα δράματα που έγραψε (π.χ. «Φαίδρα», «Οιδίπους», «Μήδεια» – ελλην.μετάφρ.Τ.Ρούσος, "Κείμενα", «Θυέστης», «Αγαμέμνων» κλπ.), βασισμένα σε ελληνικούς μύθους και κλασικές αττικές τραγωδίες, επηρεάστηκε από τον Ευριπίδη, τον Βιργίλιο και τον Οβίδιο. Στην κατηγορία των θεατρικών έργων ανήκει και η κωμωδία, σάτιρα «Αποκολοκύνθωσις».

Συνέχεια...

- «Όταν κάποιος δεν ξέρει σε ποιο λιμάνι κατευθύνεται, κανένας άνεμος δεν είναι ούριος».
- — *Σενέκας*

Συνέχεια...

- Η θρησκεία θεωρείται από το λαό αληθινή, από τους σοφούς ψεύτικη και από τους ηγεμόνες χρήσιμη.
- ας ζήσουμε [αφού] πρέπει να πεθάνουμε

Η Παύλεια ψυχολογία.

- (υπολογίζοντας τον κόσμο και την εποχή του Παύλου).
- ...αφοσιωμένος ψυχή τε και σώματι σε Αυτόν....
- 1^ο σημείο: Αφοσίωση στο αντικείμενο της λατρείας.
- ...απεδείχθη δε Υιός του Θεού...
- 2^ο σημείο: Πίστη σε ό,τι μας δίνει δύναμη.

Συνέχεια....

- ...διά του Χριστού ελάβομεν την χάριν...
- 3^ο σημείο: Πειθώ σε χαρίσματα τα οποία διαθέτουμε.
- ...η πίστις σας έχει διαλαληθή...
- 4^ο σημείο: πρέπει να υπάρχει πίστη πέρα από την εμπειρική γνώση.
-

Συνέχεια...

- ...Αισθάνομαι ότι είμαι υποχρεωμένος να κηρύξω....
- 5^ο σημείο:ανακάλυψη της ξεχωριστής αποστολής μας.
- ...διότι δεν εντρέπομαι για το Ευαγγέλιο του Χριστού...
- 6^ο σημείο:είμαστε υπερήφανοι για ό,τι αντιπροσωπεύουμε.

Συνέχεια...

- ...διότι ελάτρευσαν ψευδείς θεούς...
- 7^ο σημείο: συνδεόμαστε με την αλήθεια ή ό,τι εμείς θεωρούμε ως αλήθεια.
- ...ο Ιησούς κατήργησε το Νόμο...
- 8^ο σημείο: δεν υπακούουμε σε εξωτερικές δεσμεύσεις αλλά αποκτούμε την πολυπόθητη αυτοσυνειδησία.
- Σε σχέση με κάτι .Ενδελέχεια.

Σημασίες λέξεων:

Άλγος

Στενοχωρεία

Ανία

Άγχος

Λύπη

Ηδονή(ανδάνω)(οίδα)

Η προστακτική ίσθι(ειμί και οίδα).

Η πορεία του Ιησού.

- Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ραββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῆ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.
- (Σ.Σ:η ψυχικὴ καθαρότητα ὡς ἀπελευθέρωση του ἀνθρώπου)(η υπαγωγή του σώματος στην ψυχή).

Συνέχεια...

- ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.
- (ἡ καθαρὰ νέα νοηματοδότηση τῆς ἀγάπης)
- (οφθαλμὸς ἀντὶ οφθαλμοῦ, φίλος τῷ φίλῳ).

Η προσωπική σχέση με τον Ιησού και οι όλες προεκτάσεις αυτής της σχέσης.

- Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν. πορεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἐτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν.

Η νέα σχέση κυρίου προς τον άνθρωπο μη δούλο αλλά πρόσωπο...

- οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν.

Συνέχεια...Η έννοια της
αυτογνωσίας...Ο αναμάρτητος πρώτος
το λίθο βαλέτω...

Η έννοια της ανθρωπίνης καθαρής
εικόνας, πέρα από κοινωνικούς
τύπους..(μετάνοια)...(η σχέση
υποκειμένου προς υποκείμενο, η
αντιμετώπιση του άλλου ως εικόνας
θεού)...

Φράσεις προς ανάλυση...

- 1. Εκ του περισσεύματος της καρδίας λαλεί το στόμα...
- 2. Τι είναι πιο δύσκολο να είπω, σήκω και περιπάτει ή αφέωνταί σοι αι αμαρτίαι;
- 3. Άφρων είπε τη καρδία αυτού οὐκ ἔστι θεός..
- 4. Τετέλεσται...

Η σταύρωση, η έννοια της θυσίας και της τελικής απελευθέρωσης...

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος για την αγωγή των νέων...

- Οι ψυχές των παιδιών, λέγει, είναι μαλακές και τρυφερές· όταν εντυπωθούν επάνω τους τα καλά διδάγματα από την αρχή, κανείς δεν μπορεί να τα εξαλείψει, όταν στη συνέχεια γίνουν σκληρές σαν σφραγίδα, όπως συμβαίνει με το κερί. Το μαλακό πράγμα παίρνει οποιοδήποτε σχήμα, γιατί δεν έχει αποκτήσει ακόμη σταθερή δική του μορφή. Μοιάζουν ακόμη οι ψυχές των παιδιών με πίνακες ζωγραφικής ή με αγάλματα. Χρειάζεται πολλή προσοχή εκ μέρους των ζωγράφων και πολλή επιμέλεια για να φιλοτεχνήσουν ένα πίνακα ωραίο.

Μεγάλου Βασιλείου ,λόγος προς τους νέους...

- Ἄς γυρίσουμε πάλι στὰ παραδείγματα σπουδαίων πράξεων. Ὁρμησε κάποιος ἐναντίον τοῦ φιλοσόφου Σωκράτη καὶ τὸν χτυποῦσε ἀλύπητα στὸ πρόσωπο. Ἀλλὰ ἐκεῖνος δὲν ἔφερε ἀντίσταση. Ἄφησε τὸν μεθυσμένο νὰ χορτάσει τὴν ὀργή του, ἕως ὅτου ἡ ὄψη του εἶχε μελανιάσει καὶ πρησθεῖ ἀπὸ τὰ χτυπήματα. Ὄταν τὸ ξύλο σταμάτησε καμιὰ φορά, ὁ Σωκράτης ἔκανε μονάχα αὐτό: ἔγραψε στὸ μέτωπό του «ὁ τάδε τὸ ἔκανε», ὅπως ἐπιγράφουν στοὺς ἀνδριάντες τὸ ὄνομα τοῦ γλύπτη. Ἦταν ἡ μόνη του ἐκδίκηση.

Συνέχεια...

- Ἀλλά, θὰ πεί κανεῖς: Τί πρέπει, λοιπόν, νὰ κάνουμε; Ἀπλούστατα: τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ παραμερίσουμε τὸ κάθε τι καὶ νὰ μεριμνήσουμε γιὰ τὴν ψυχὴ. Δὲν πρέπει νὰ εἴμαστε ὑποταγμένοι στὸ σῶμα, χωρὶς ἀπόλυτη ἀνάγκη. Ἀλλὰ νὰ παρέχουμε στὴν ψυχὴ ὅ,τι τὸ πιὸ καλὸ, χρησιμοποιώντας τὴ σωστὴ σκέψη καὶ λύνοντας τὴν ἔτσι ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῶν παθῶν τοῦ σώματος, ποὺ εἶναι κατὰ κάποιον τρόπο ἡ φυλακὴ της.

Συνέχεια...(σε σχέση με την άνω πορεία του ανθρώπου...).

- Για να γίνει αυτό, χρειάζεται ψυχή καθαρή πὸ πολὺ ἀπ' ὅ,τι γιὰ νὰ δεῖ κανεὶς τὸν ἥλιο μὲ γερὰ μάτια. Καὶ τί σημαίνει, μὲ λίγα λόγια, καθαρή ψυχή; Περιφρόνηση τῶν σωματικῶν ἀπολαύσεων. Δηλαδή νὰ μὴν τρέφουμε τὴν ὄρασή μας μὲ τὰ ἄτοπα θεάματα τῶν θαυματοποιῶν. Νὰ μὴν ἐκθέτουμε γυμνὰ τὰ σώματα, πράγμα πὸ προκαλεῖ τὴν ἡδονὴ ἄμεσα. Νὰ μὴν ἀκοῦμε μεθυστικὰ τραγούδια γιὰ τὴν ψυχή, μὲ ἄσεμνο περιεχόμενο, μιὰ καὶ τέτοια μουσικὴ δίνει ζωὴ σὲ πάθη πὸ ὑποδουλώνουν κι ἐξευτελίζουν τὸν ἄνθρωπο(το παράδειγμα τῆς μέλισσας)...(το σημερινό κόλλο)

Ιουστινιανός κώδικας(η ανά εποχή
σχέσις του ανθρώπου με τον εαυτό του
,την εξουσία και το Επέκεινα...).

- Ο άνθρωπος οφείλει να προσδιορίζεται μέσα από τη σχέση του με τον αυτοκράτορα και το θεό...(σύγκριση με σημερινή εποχή, τεχνολογίας και πληροφοριών, εικονικής πραγματικότητας και του παθητικού αλλά συγχρόνως ενεργού ανθρώπου)...

Η αρχή του ευρωπαϊκού πνεύματος, της δύσης όπως τη γνωρίζουμε...

- Cogito ergo sum (Descartes).
- (Η απαρχή της γνώσης, του υποκειμένου, της επιστήμης, βιομηχανίας, της τεχνολογίας και της νέας συμπαντικής κοπερνίκειας θέσης του ανθρώπου).

Λαϊμπνιτς...η αποθέωση της μονάδας
και του ορθολογισμού. Η μοναδική
θέση του ανθρώπου έναντι του Θεού...

Χιούμ: ο ενεργός εμπειρισμός...

Ο Καντιανός κριτικισμός: η βασιλική οδός...

Immanuel Kant

Συναισθηματική νοημοσύνη...

- Η Ντιάνα έχει ήδη καθυστερήσει στη δουλειά της επειδή προσπαθεί να ηρεμήσει με καλοπιάσματα τον τρίχρονο Γιάννη και να τον πείσει να φορέσει το πανωφόρι του για να πάει στον παιδικό σταθμό. Μετά από ένα πολύ γρήγορο πρόγευμα και μία μάχη για το ποια παπούτσια θα φορέσει ο Γιάννης είναι εξίσου εκνευρισμένος.

Συνέχεια...

- Η επτάχρονη Αιμιλία πέντε μόλις λεπτά πριν την άφιξη της μπέϊμπι σίτερ ξεσπά σε κλάματα. «Είναι άδικο να με αφήσετε με κάποιον που ούτε τον ξέρω» λέει με λυγμούς στους γονείς της. «Μα Αιμιλία μου» εξηγεί ο πατέρας «η μπέϊμπι σίτερ που θα έλθει είναι μία πολύ καλή φίλη της μαμάς». Το θέμα είναι να μην νικήσουμε τα συναισθήματα, ούτε καν να τα κρύψουμε, αλλά να ασχοληθούμε μαζί τους. Να ασχοληθούμε και να βγάλουμε στην επιφάνεια όλα τα συναισθήματα της Αιμιλίας και να τα συζητήσουμε και να μάθουμε να τα ταξιθετούμε. Μέσα από τη σειρά νούς-ψυχή-πράξη.

Συναισθηματική νοημοσύνη...

- Την τελευταία δεκαετία η επιστήμη προχώρησε σε μία εντυπωσιακή σε αριθμό και σημασία σειρά ανακαλύψεων σχετικά με το ρόλο που παίζουν τα συναισθήματα στη ζωή μας. Περισσότερο και από το δείκτη νοημοσύνης η συναισθηματική επίγνωση είναι η ικανότητα του ανθρώπου να χειρίζεται τα συναισθήματά του προκειμένου να επιτύχει ευτυχία, ευδαιμονία και επιτυχία.

Δικαιολόγηση...

- Εάν σκεφθούμε τον Κάντ ο οποίος θεώρησε ως προσβλητικό για τον καθαρό Λόγο την ενασχόληση με τα συναισθήματα, καταλαβαίνουμε ότι σήμερα, στην εποχή της τεχνολογίας και της επιστήμης και της απόλυτης ανθρώπινης πράξης μέσα στο συγκεκριμένο κόσμο που ζούμε, ο άνθρωπος έχει πλέον καιρό να ασχολείται με ό,τι τον χαροποιεί και τον λυπεί.

Πλάτωνος Συμπόσιο...

- Η συναισθηματική όμως νοημοσύνη δεν είναι εφεύρεση των καιρών μας. Ο Πλάτων στο Συμπόσιο ασχολείται με το ιερότερο συναίσθημα του έρωτος προκειμένου να ωριμάσει συμπαντικά τον άνθρωπο (μέσα από το θείο διάλογο της Διοτίμας και του Σωκράτους (της ψυχής και της γνώσης)).

Αναφέρεται:

- Μ' αυτό λοιπόν το μηχανισμό, Σωκράτη, τα θνητά συμμετέχουν στην αθανασία και στο σώμα και σ' όλα τα άλλα. Η αθάνατη φύση είναι αλλού. Μη λοιπόν απορείς που από τη φύση κάθε ύπαρξη με κάθε τρόπο εκδηλώνει στοργή και φροντίδα για το βλαστάρι της. Αυτός ο ζήλος και ο έρωτας και το ενδιαφέρον ενσταλάζονται στον καθένα από τον πόθο για την αθανασία.»

Η συναισθηματική νοημοσύνη...

- 3 είδη γονέων(σύμφωνα με το πνεύμα της συναισθηματικής νοημοσύνης).
- 1.Οι αποστασιοποιημένοι.
- 2.Οι επικριτικοί και αποδοκμαστικοί.
- 3.Οι επιτρεπτικοί και παραχωρητικοί.

Παράδειγμα...

- Οι γονείς σήμερα οφείλουν να κάνουν για τα παιδιά τους πολύ περισσότερα από το να τους εξασφαλίσουν την τροφή ,μία καλή εκπαίδευση και στέρεες ηθικές αρχές.Οι σημερινές οικογένειες θα πρέπει να ασχοληθούν και με ορισμένα βασικά θέματα επιβίωσης.Πώς θα ανοσοποιήσουμε τα παιδιά μας από αυτή την επιδημία βίας και νωχέλειας που μολύνει τη νεανική κουλτούρα;

Σε ένα κόσμο...

- Σε ένα κόσμο.
- 1.αχανή
- 2.εικονικό
- 3.υλιστικό
- 4.εγκλωβισμένο χωρίς πολιτισμό και πνεύμα
- 5.χωρίς κανένα ανώτερο προσανατολισμό

Συνέχεια...

- Οι γονείς έχουν λοιπόν μία θαυμάσια ευκαιρία να επηρεάσουν τη συναισθηματική νοημοσύνη των παιδιών τους βοηθώντας τα να μάθουν με ποιο τρόπο να χαλαρώνουν ήδη από τη βρεφική ηλικία. Όσο αβοήθητα και αν είναι τα βρέφη βλέποντας τις αντιδράσεις μας στην ανησυχία τους μαθαίνουμε ότι το συναίσθημα έχει κατεύθυνση: είναι δυνατόν να μετακινηθούμε από αισθήματα

Η σειρά...

- Πλέον μπορούμε να διαχειρισθούμε τη σειρά
- Από τις σκέψεις → προς τα συναισθήματα → προς τις αναμενόμενες πράξεις.

Τα πέντε στάδια της συναισθηματικής νοημοσύνης:

- 1. Συζήτηση
- 2. Ανακαλύπτω τις σκέψεις του παιδιού
- 3. Ανακαλύπτω τα συναισθήματά του
- 4. Συνδέω τα συναισθήματα με τις σκέψεις
- 5. Βρίσκω βιωματική διέξοδο.

Βιβλιογραφία:

- John Gottman: Η συναισθηματική νοημοσύνη των παιδιών.

Συμπεράσματα:

- Σύμφωνα με τους φιλοσόφους όλα είναι γνώση: Μπορούμε να μάθουμε να διαχειριζόμαστε τις χαρές μας και τις λύπες μας;

Η σειρά είναι η εξής:

- Έχουμε παγιωμένες:
- Σκέψεις
- Αισθήματα
- Τρόπους και πράξεις
- Σαν άτομα μέσα στην κοινωνία.

Το μεγάλο ερώτημα:

- Έχουμε μάθει να στενοχωριόμαστε και να χαιρόμαστε ή πραγματικά υπάρχουν αυτά τα συναισθήματα;

Άρα...

- Σε άλλες σκέψεις και με άλλα συναισθήματα και με διαφορετικές δυνατότητες πρακτικές θα είχαμε άλλες λύσεις και χαρές;

Μαθαίνοντας...

- Ενθουμούμενοι λοιπόν :
- Ότι όλα είναι ένα πέρασμα(σύνδεση βούλησης και πράξης)...
- Όλα γίνονται και συμβαίνουν(η πίστη στη μελλοντική διαδοχή γεγονότων)...
- Σε άλλη κοινωνία όλα θα ήταν αλλιώς
- Έχουμε κρυφές δυνάμεις
- (σε αυτή την περίπτωση ίσως αλλάζαμε τις συντεταγμένες της λύπης και της χαράς).

Παράδειγμα...

- Η Αννίτα αδυνατεί να ορθοποδήσει μετά το χωρισμό της. Τελειώνοντας την ιατρική στάθηκε στις τελευταίες στιγμές του Νικόλα ο οποίος παρουσίασε λευχαιμία σε ηλικία 11 ετών. Η Αννίτα κατάλαβε ότι η ζωή είναι προσφορά και στιγμές πολύ πιο σημαντικές από τις ατομικές στιγμές ευτυχίας(οι οποίες είναι σημαντικές αλλά όταν τις έχεις)...

Μαθαίνουμε να λυπούμαστε και να χαιρόμαστε;

- Μαθαίνοντας
- Την αταραξία
- Την απάθεια
- Τη λύτρωση
- Την ανθεκτικότητα στον πόνο
- Την ανθεκτικότητα στον πόνο και στη χαρά ώστε ανάμεσα να πορευθούμε στο τρίτο συναίσθημα.

Σημειώσεις...

- 1. Τι είναι η συμβουλευτική ψυχολογία;
- Επικεντρώνεται σε ομαλά και συνήθη αναπτυξιακά ζητήματα αλλά και σε δυσλειτουργικά και ασυνήθη, που σχετίζονται με την ατομική, οικογενειακή, ομαδική ή οργανωτική ανθρώπινη εμπειρία. Βοηθάει ανθρώπους με σωματικές, συναισθηματικές και ψυχικές διαταραχές να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής τους, να εξαλείψουν την δυσφορία και/ή την διαταραχή τους, να επιλύσουν τις κρίσεις που αντιμετωπίζουν και να αυξήσουν την ικανότητά τους να ζήσουν μια πιο λειτουργική ζωή. Θεωρείται ότι προωθεί τη θέσπιση προσωπικών στόχων και προσφέρει θετικά μοντέλα με βάση τα οποία μπορεί κανείς να ενδυναμώσει τα προτερήματά του και να δώσει στον εαυτό του τη δυνατότητα για βέλτιστη λειτουργικότητα και ποιότητα ζωής.

- 2. Πού στοχεύει η συμβουλευτική ψυχολογία;
- Στοχεύει να διευκολύνει καταρχήν τα άτομα να κατανοήσουν και να συμφιλιωθούν με ενδοψυχικά γεγονότα. Κατά συνέπεια οι συμβουλευτικές παρεμβάσεις επικεντρώνονται στην απόκτηση επίγνωσης, στην ανάπτυξη αυτογνωσίας και στη δημιουργία μια αρμονικής σχέσης με τον εαυτό, μέσα από την αναγνώριση και την έκφραση των συναισθημάτων, των αναγκών και των κινήτρων. Παράλληλα όμως, εστιάζεται και στο κοινωνικό πλαίσιο του ατόμου. Οι κοινωνικές, φιλικές, οικογενειακές και εργασιακές σχέσεις βρίσκονται στο επίκεντρο της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και διερευνώνται προκειμένου το άτομο να εδραιώσει αρμονικές σχέσεις με τον περίγυρό του (Woolfe & Dryden, 1996. Woolfe, Strawbridge, Douglas & Dryden, 2010).

- 3. Ποιοί είναι οι τομείς απασχόλησης της συμβουλευτικής ψυχολογίας;
- Οι τομείς απασχόλησης των συμβουλευτικών ψυχολόγων περιλαμβάνουν:
- κέντρα ψυχικής υγείας
- πανεπιστήμια και άλλα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα
- συμβουλευτικά κέντρα πρόληψης και/ή απεξάρτησης
- συμβουλευτικά κέντρα για κακοποιημένες γυναίκες και για θέματα απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης γυναικών
- ιδρύματα υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών (νοσοκομεία, ιδρύματα περίθαλψης, αποκατάστασης, επανένταξης, κτλ.)
- οργανισμούς, όπως είναι οι τράπεζες
- κρατικές υπηρεσίες όπως είναι οι ένοπλες δυνάμεις, το σωφρονιστικό σύστημα, κ.α.
- ιδιωτικούς οργανισμούς,
- ιδιωτικά ανεξάρτητα πλαίσια (ιδιωτική άσκηση του επαγγέλματος)
- συμβουλευτικά κέντρα δήμων και κοινοτήτων, που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων ατόμων κάθε ηλικίας και την παροχή ψυχολογικής υποστήριξης ιδιαίτερα στις ευπαθείς ομάδες.

- 4. Η θεωρία του Απείρου ως λύση σε ψυχολογικά διλήμματα.
- Το άπειρο γίνεται λύση ζωής όταν θεωρηθεί ότι:
- 1. Περιέχει όλες τις δυνάμεις γνωστές και άγνωστες, πολλές από αυτές ο άνθρωπος τις έχει λησμονήσει ή τις έχει εναποθέσει στο θεό και σε παρόμοιες οντότητες.
- 2. Όταν ο άνθρωπος αυτοιδωθεί παιδί του απείρου με εσωτερικό ομφάλιο λώρο που τον συνδέει με αυτό.
- 3. Όταν ενεργοποιήσει τη γνώση και τη βούληση επικοινωνίας με το άπειρο...
- 4. Όταν δημιουργήσει ένα άπειρο Εγώ ενάντια στο εγώ αυτό σε σχέση με το θεό τη φύση και τους άλλους.

- 5. Ποιές είναι οι πλατωνικές δυνάμεις της ψυχής;
- Η ψυχή στον Πλάτωνα είναι μέρος της μεγάλης συμπαντικής δύναμης της ψυχής. Άρα όλα είναι ιδέες και ανάμνηση. Δεν υπάρχει τίποτε το καινούργιο, όλα είναι αρκεί να τα θυμηθούμε.
- 1. Ιδέα καλού και ωραίου. (με ωθεί σε σωστές πράξεις).
- 2. Ιδέα ωραίου λόγου (με ωθεί σε ωραίες τοποθετήσεις και απαντήσεις).
- 3. Ιδέα του Είναι (με ωθεί στη θέση μου μέσα στον ευρύτερο κόσμο).

- 6. Ποιά είναι τα μέρη της ανθρώπινης ψυχής σύμφωνα με τον Πλάτωνα;
- Η ψυχή στον Πλάτων διαθέτει:
- Λογιστικό
- Θυμοειδές
- Επιθυμητικό.
- Δηλαδή μία αρετή για κάθε μέρος.
- Σοφία
- Ανδρεία
- Σωφροσύνη

- 7. Ποιά είναι η έννοια της ψυχής στον Αριστοτέλη;
- Ο Αριστοτέλης διέκρινε τη λογική από την πρακτική αρετή, και μέσα από την έξη οι σκέψεις γίνονται ηθική. Δηλαδή επαναλαμβάνοντας το καλό γινόμαστε καλοί (άρα όλα είναι επιλογή και είμαστε ικανοί για όλα).

- 8.Τι αναφέρει η θεωρία της μεσότητας του Αριστοτέλους;
- Ανάμεσα στο πολύ και στο λίγο υπάρχει το μέσον.Ανάμεσα στο υπερβολικό και στο ελλείπον το σωστό και το μέτριο.Ανάμεσα στο πνεύμα και στην ύλη η σωστή πράξη.

- 9. Ποιά ζεύγη μεσότητας υπάρχουν;
- Άνδρας-γυναίκα-παιδί
- Θράσος-δειλία-θάρρος
- Λαγνεία-εγκράτεια-γάμος
- Σπατάλη-φιλαργυρία-οικονομία
- Ακράτεια-φοβία-ηθική ζωή
- Μίσος-υποταγή-φιλία
- Πόλεμος-υποταγή-ειρήνη.
- Θεωρία-παραίτηση-σωστή πράξη

- 10. Ποιό είναι το στωϊκό ιδεώδες της ζωής;
- Κύριο ζητούμενο του βίου είναι συνεπώς το να ζούμε σύμφωνα με τη φύση μας, η οποία για τον άνθρωπο, μέσω της *λογικότητάς* του (ratio), ωθεί προς την Αρετή – άρα, το «κατά Φύσιν ζην» σημαίνει «κατ' Αρετήν ζην». Η Αρετή είναι το μοναδικό αγαθό από το οποίο εξαρτάται η ευημερία: τίποτα δεν μπορεί να βελτιώσει τη ζωή μας αν δεν βελτιώνει εμάς τους ίδιους. Όλα τα υπόλοιπα πράγματα, ευχάριστα ή δυσάρεστα, στερούνται αξίας, είναι «αδιάφορα».

- 11. Ποιά θεωρούνται ως πάθη σύμφωνα με τους στωϊκούς;
- Λύπη
- Φόβος
- Επιθυμία
- Ηδονή.
- Ως αντίθετα του επιθυμητικού στο ανώτερο ηγεμονικό διά του θυμοειδούς
- Ανάμνηση(σοφία)
- Ανδρεία
- Ηθική πράξη(σωφροσύνη)
- Η ηδονή του σοφού είναι δικαιοσύνη.

- 12. Ποιά είναι τα χαρακτηριστικά της Ελληνιστικής εποχής;
- Η επέκταση του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού στην Ανατολή. Είναι η τρίτη και τελευταία φορά στην αρχαία ελληνική ιστορία που επεκτάθηκε ο χώρος όπου δρούσαν οι Έλληνες. Ο [Στέφανος Βυζάντιος](#), ιστορικός του έκτου αιώνα μ.Χ., αναφέρει στα 'Εθνικά' του 18 Αλεξάνδρειες. Οι [ιδρύσεις νέων πόλεων](#) συνεχίστηκε και από τους διαδόχους και τους επιγόνους και οδήγησε στη δημιουργία δικτύου Ελληνίδων πόλεων, με κυρίαρχο πολιτισμικό στοιχείο το Ελληνικό. Στη συνέχεια, τα όρια της εξάπλωσης του ελληνισμού ταυτίστηκαν με τα όρια της εξάπλωσης της Ρώμης προς την Ανατολή.
- Στην πολιτική οργάνωση, κυριάρχησε το σχήμα των μεγάλων εδαφικών βασιλείων στο χώρο της Ανατολής. Ιδρύθηκαν νέα βασίλεια, σε αντίθεση με το παλαιό [μακεδονικό](#), με καλά οργανωμένη διοίκηση, οικονομία και στρατιωτική ισχύ που τους επέτρεψε να έχουν πρωτεύοντα ρόλο στις διεθνείς σχέσεις. Σημαντικές πόλεις της εποχής ήταν η Αθήνα, η Ρόδος και οι συμπολιτείες, αλλά απείχαν πολύ απ' το ονομαστούν ρυθμιστές της κατάστασης.

- Ποιά είναι η ψυχή στους στωϊκούς;
- Η ανθρώπινη ψυχή στους Στωϊκούς είναι μέρος του θείου πνεύματος, που διαπερνά τα πάντα και που είναι παρόν στον καθένα μας [\[12\]](#). Η ατομική ψυχή δεν επιβιώνει πέρα από την περιοδική εκτύρωση του σύμπαντος, όταν όλος ο κόσμος απορροφάται από τον Δία.

- 14. Τι πίστευε ο Επίκτητος για την ανθρώπινη ψυχή;
- Ο Επίκτητος πίστευε θερμά στην ύπαρξη της Πρόνοιας στον κόσμο και θεωρούσε ότι αυτό που πρώτιστα πρέπει να κάνει ο άνθρωπος είναι να αποδεχθεί το γεγονός ότι όλα σε αυτόν τον κόσμο γίνονται για κάποιον λόγο που εξυπηρετεί το θείο κοσμικό σχέδιο. Ο άνθρωπος οφείλει να εναρμονίσει τη θέλησή του με το θέλημα του Θεού.

- 15.Τι αναφέρει ο Πλούταρχος για τα παιδιά στο έργο του «περί παιδων αγωγής»;
- Η παιδεία του τέκνου ξεκινά από την κοιλία της μητέρας. Έχει μεγάλη σημασία να παντεύονται άνθρωποι του ίδιου γένους και μάλιστα αριστοκρατικού γένους προκειμένου να λαμβάνει το τέκνο την καλύτερη δυνατή παιδεία.

- 16. Ποιές είναι οι δυνάμεις της ψυχής σύμφωνα με τον Πλούταρχο;
- Τρία πράγματα διαμορφώνουν τον άνθρωπο: ο λόγος, η φύσις, το έθος. Ο λόγος είναι η μάθησις, έθος είναι η άσκησις, η αρχή της φύσης είναι οι ιδιότητες του καλού και συνειδητά ευδαίμονος που μπορεί να αποκτήσει ο άνθρωπος. Η φύση χωρίς τη μάθηση είναι τυφλή (δουλοποιεί τον άνθρωπο) η μάθηση χωρίς τη φύση ελλιπής (το σημερινό τεχνοκρατικό κατάντημα). Η παιδεία είναι σε ηθικοπλαστικά πεδία.

- 17. Ποιές είναι οι δυνάμεις της ανθρώπινης ψυχής σύμφωνα με τον Απόστολο Παύλο;
- (υπολογίζοντας τον κόσμο και την εποχή του Παύλου).
- ...αφοσιωμένος ψυχή τε και σώματι σε Αυτόν....
- 1^ο σημείο: Αφοσίωση στο αντικείμενο της λατρείας.
- ...απεδείχθη δε Υιός του Θεού...
- 2^ο σημείο: Πίστη σε ό,τι μας δίνει δύναμη.
- ...διά του Χριστού ελάβομεν την χάριν...
- 3^ο σημείο: Πειθώ σε χαρίσματα τα οποία διαθέτουμε.
- ...η πίστις σας έχει διαλαληθή...
- 4^ο σημείο: πρέπει να υπάρχει πίστη πέρα από την εμπειρική γνώση.
- ...Αισθάνομαι ότι είμαι υποχρεωμένος να κηρύξω....
- 5^ο σημείο: ανακάλυψη της ξεχωριστής αποστολής μας.
- ...διότι δεν εντρέπομαι για το Ευαγγέλιο του Χριστού...
- 6^ο σημείο: είμαστε υπερήφανοι για ό,τι αντιπροσωπεύουμε.